

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

Examen IV. De Pœnitentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

Quid si aliter absque necessitate fiat? Non peccatur mortaliter, ipso Coninch autore.

Conin.

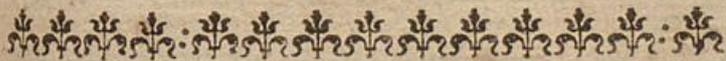
30. Num Religiosi mendicantes possint esse patrini in Sacramento Confirmationis, & Baptismi? Possunt; quia nomine Monachorum excluduntur tantummodo, qui colunt solitudinem. Ex eodem Coninch accipi.

Conin.

31. Scio unum tantummodo debere esse Confirmationis patrum: rogo tamen, si plures adhibeantur, an omnes cognationem spiritualem contrahant? Contrahunt quidem Doctore Suario. Porro Toletus asserit posse duos paternos velut in Baptismo adhiberi.

Suar.

Tolet.

EXAMEN IV.

Circa materiam de Sacramento Pœnitentiæ.

CAPVT PRIMVM.

De Pœnitentiæ virtute.

1. **P**œnitentiæ, ut virtus, quidnam est? Virtus quidem hominem ad peccati detestationem inclinans cum efficaci voluntate satisfaciendi Deo per illum offenso.

2. Quodnam huiusce virtutis obiectum materiale? Ut fugiendum planè malum est culpæ internæ, siue externæ, propriæ, siue alienæ; verò amplectendum bonum aliquod opus est, & indirectè etiam Deus ipse, cui per actus suos æquiualens reddit.

3. Quodnam autem formale obiectum? Diuinam resarcire iustitiam, & pro pœna velle dignè satisfacere. Hinc quidem moralem quandam virtutem esse per se infusam, & partem imperfectam iustitiæ, quam potentialem vocant, esse affirmo.

4. Quodnam est huius virtutis subiectum? In voluntate quidem tanquam proximo subiecto residet; remotè autem (Christum, & eius Matrem si excipias) in aliis omnibus hominibus viatoribus, beatis, & in purgatorio existentibus: non in damnatis, incapacibus planè, si ratio status eorum habeatur.

5. Virtutis Pœnitentiæ actus recenset. Profectò pœnitentiæ huiusce

766 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
huiusce actum, qui detestatio dicitur, honestum, & superna-
turalem esse assero: Externos verò actus in vniuersum omnes
eos esse, quibus commissum peccatum expiatur, & sub ieiunio,
elemosyna, & ratione rectè posse comprehendi affirmo.
Sermo de Pœnitentia Sacramento nobis vberior.

CAPVT II.

*De Sacramenti Pœnitentia institutione, necessitate,
præcepto, materia, & forma.*

§. 1. *Pœnitentia Sacramentum.* 6. *Quid est Sacramentum Pœnitentia?* Sacramentum reconciliationis post Baptismum, in actibus pœnitentis, & Sacerdotis absolutione consistens. Vnum quidem est natura sua, cuius materia tres continet actus, Contritionem, Confessionem, satisfactionem.

7. *Potest ne iterari?* Maximè, non modò ratione diuersarum culparum, verùm etiam circa eadem peccata, diuersa confessione reiecta; quia nescimus, vtrum sint pœnitentiæ lauacro purificatæ stolæ.

8. *Distinguuntur ne in Pœnitentia tria illa, Sacramentum tantum, res tantum, & vtrumque?* Ita planè; Sacramentum enim tantum sunt externi pœnitentis, & ministri actus: res tantum est gratia, & peccati remissio: res autem & Sacramentum est interior contritio; hæc enim ab externa significatur, & gratiam significat, cuius est causa.

§. 2. *Necessitas Pœnitentia.* 9. *Expende Pœnitentia necessitatem.* Necessaria quidem est necessitate mediij in re, vel in voto: ita enim à Christo instituta est, vt eius susceptio ad integram, necessariamque dispositionem pertineat: sufficit autem implicitum in contritione vorum supposita Pœnitentiæ institutione necessariò inclusum: vnde, iure diuino, iustificatus contritione Pœnitentiæ Sacramentum suo tempore recipere, & remissa peccata confiteri debet.

§. 3. *Materia & forma.* 10. *Pœnitentia quanam materia?* Remota actualia peccata sunt post Baptismum commissa. Proxima, vt innui, tres pœnitentis actus, Contritio, Confessio, & satisfactio. *Materiam remotam necessariam & sufficientem distingue.* Necessaria quidem materia sola mortalia peccata sunt: sufficiens autem venialia, vel mortalia semel confessa.

11. *Quanam Pœnitentia forma?* Illa equidem: Ego te absoluo

soluo à peccatis tuis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, &c. Ex quibus verbis essentialia duo tantum sunt, Absolutio te, id est, confero tibi gratiam expulsiuam peccati. Et per se quidem eorum peccatorum remissionem significat, quæ pœnitens confessus est; ea enim dicuntur absolui: per accidens autem etiam aliorum remissionem, quæ indirectè remittuntur.

12. *Potest ne forma huic vlla addi conditio?* Tunc intelligi mente conditio potest, cum Sacerdos vel dubitat de pœnitente, an vsum rationis habeat: vel de peccatis an ea verè peccata fuerint nec ne.

13. *Iterari ne potest absolutio?* Potest tam in ordine ad peccata post receptum Sacramentum commissa, quàm in ordine ad illa, quæ ante illud commissa fuissent, sed oblita naturaliter, vel legitima de causa omissa; in ordine autem ad iam remissa sacramentaliter, vtiliter quidem, non tamen necessariò iterari potest.

14. *Absenti ne potest absolutio impendi?* Minimè, quinimo contraria sententia tanquam falsa, temeraria, & scandalosa damnata est, & nullo modo licet eam in praxim, vsúmque deducere.

CAPVT III.

De Pœnitentia effectibus.

15. *Quot sunt effectus primarij Pœnitentiæ?* Quatuor. Primus quidem mortalis peccati remissio; ad id enim tollendum sufficiens est, non modò si semel, sed & quoties homo peccauerit: & nullum adeò graue peccatum est, nec tam multa, vt per veram pœnitentiam deleri in hac vita non possint.

16. *An vnum mortale sine alio commisso deleri valeat?* Minimè, ne sibi Deus contrarius esse videretur; vnde etiam crimina oblita indirectè remittuntur, ratione gratiæ, quæ vi Sacramenti confertur. Secundus effectus est æternæ pœnæ in temporalem commutatio; hæc verò temporalis non semper tota, neque eius pars certa remittitur, sed iuxta contritionis excellentiam. Tertius, Sacramentalis gratia est; speciale nimirum auxilium, quo pœnitens à peccatis facilius præseruatur. Quartus denique, reliquias peccatorum ex parte tollere: sic

768 *Moralis Theol. Tract. VII. Sacramenta,*
sic enim per hoc Sacramentum ad altaris cœleste conuiuium
ritè disponimur.

17. *Quotnam autem sunt Pœnitentiæ secundarij effectus?*
Tres. Primus est venialium peccatorum remissio. Nam &
gratiæ beneficium venialis culpæ condonatio est, & absque
gratuito Dei auxilio naturæ viribus non potest comparari.
Porro in subiecto sanctificantem hæc condonatio gratiam
supponit, quæ vel tunc fiat, vt cum per Sacramenta quis iu-
stificatur, vel extra illa vi contritionis: siue quæ præcesserit
& adhuc maneat. Et quamuis de facto nunquam absque gra-
tiæ infusione venialia remittantur, vel eius augmento: per se
tamen ea non requiritur. Profectò Pœnitentiæ virtutis actus
& sufficit, & ad veniale tollendum necessarius est; non sem-
per formalis exigitur, sed satis est virtualis, is nimirum actus
erga Deum, & diuina, vt ob eius excellentiam, ac bonitatem
tanquam condignam dispositionem vel omnia, vel aliqua deleat
ex suæ sapientiæ dispositione. Talis est actus amoris
Dei super omnia, & quilibet meritorius, si ab operante refe-
ratur ad effectum, vt per eum venialis remissio obtineatur.
Contritio quæcumque, si vera sit, omnia illa venialia deleat,
de quibus habetur per modum dispositionis meriti de con-
digno. Si cum veniali peccato quis moriatur, in ipso separa-
tionis animæ à corpore momento per actum dilectionis ve-
ræ deletur. Redeo ad primum secundarium Pœnitentiæ ef-
fectum: per Sacramenta ex opere operato peccata venia-
lia remittuntur, siue lethalibus coniuncta sint, siue per se
sola, vt in homine iusto. Sacramentalia item, venialia dele-
di vim habent siue ex opere operato, vt probabile est: siue ex
opere operantis, ratione scilicet boni motus, cum quo sæpe
fere coniuncta sunt, vt probabilius *Fillucio* videtur. Secun-
dus effectus est viuificatio operis tum Sacramenti siue susce-
pti, tum alterius cuiuspiam quod speciali ratione dicatur
opus Christi, vt Pœnitentiæ à Confessario iniunctæ, satisfac-
tionis Missarum respectu offerentium; vel eorum pro qui-
bus offeruntur: deniquè indulgentiæ; nam etiam si in le-
thali peccato exerceantur, validæ sunt ad satisfaciendum: sed
pœnæ remissio non conceditur, nisi cum à peccato resurgi-
tur. Tertius effectus minus principalis Pœnitentiæ est, in
primam virtutum dignitatem restituere; virtutes enim in-
fusas restituit, quæ gratiam consequuntur; opera bona mor-
tificata reuiuiscunt. Non ita peccata semel dimissa re-
deunt, cum denuò quis peccat, sed tantum imperfecto quo-
dam modo redire dicuntur, quatenus eadem gratiæ priua-
tio

tio redit, & pœna maior ob accepti beneficii ingrati-
tudinem.

CAPVT IV.

De Contritione, prima quidem parte
Pœnitentiæ.

18. **D**ixisti partes integrantes Pœnitentiæ esse Contritio- S. 1.
nem, Confessionem & Satisfactionem. Ad primam igitur Contri-
tionem Pœnitentiæ partem, siue actum primum pœnitentijs accedo. tio &
Quid est Contritio? Animi dolor, & detestatio de commisso Attri-
peccato, cum proposito non peccandi de cætero. Porro si tio.

detestatio ista sit quatenus offensa Dei est, & propter Deum
summè dilectum propria Contritio est, Attritioni condistin-
cta; si de peccato quomodocumque, siue ob temporale mo-
rituum, siue ob æternum, v. g. ob peccati fœditatem, & inferni
pœnam, Attritio est, quæ quidem cum Sacramento sufficiens
est ad hominem disponendum ad gratiam, modò supernatu-
ralis sit, & ex motu æterno, vt pœnæ inferni, priuationis
gloriæ, offensæ etiam Dei, sed non summè dilecti. Profectò
Contritio formaliter detestatio quædam est, ad eamque
amor Dei super omnia requiritur, non qui tunc eliciatur,
sed qui virtutè maneat. Necessarium item est ad illam pro-
positum non peccandi de cætero, si per se loquamur: at per
accidens, satis est virtuale, si transigendus vitæ cursus in-
mentem non veniat.

19. Quo differunt Contritio, & Attritio? Contritio semper
cum gratia iuncta est, siue quæ in eodem infundatur instanti,
siue quæ antea infusa supponatur. Attritio verò à gratia po-
test esse disiuncta, vt in peccatore, qui Sacramenta, ad quæ
sufficiens Attritio disponderet, non recipit. Contritio qui-
dem sine Sacramento in voto, post eius institutionem, non
iustificat: Attritio verò sine Sacramento in re.

20. Requiritur ne ad singula peccata expianda singula
Contritiones? Vnus actus sufficit ad omnia delenda. Neque
tenemur eodem actu mortalia & venialia detestari; quia
possumus remissionem mortalium obtinere, non obtenta ve-
nialium remissione.

21. Potest ne aliquis per Contritionis actum iustificari nisi
cognitionem habeat peccatorum? Debet planè aliquam cogni-
tionem

770 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
tionem saltem confusam peccatorum habere; quia Contri-
tio est actus voluntatis, quæ in obiectum non fertur inco-
gnitum. Admonuerim tamen pluribus in casibus debere
pœnitentem peccata sua distinctè recogitare: v. gr. quando
post Contritionem faciendæ est Confessio, quando restitu-
tionis faciendæ extat obligatio, & quando remedium ali-
quod ad euitanda crimina est adhibendum. Porro iustifi-
catur tamen qui Contritionis elicit actum vnus solum-
modo peccati, cuius recordatur, factò diligenti conscien-
tiæ examine.

22. *Quando nam quis actum Contritionis teneatur eliceret?*
Non statim ac peccat, sed statò tempore, nempe in mortis ar-
ticulo, & in vita aliquoties si solum ius naturale spectetur, &
probabile est quinto quoque anno.

23. *Quid si ad ius posituum respiciamus?* Nullum determi-
natum tempus est ad quod adultus obligetur extra Pœniten-
tiæ Sacramentum, & tunc sufficit imperfecta Contritio, seu
Attritio, quæ perficitur per Sacramentum. Quare nec singu-
lis annis deficiente Confessario, nec singulis festis, nec ratio-
ne periculi obliuionis peccatorum viget obligatio. Ex acci-
denti profectò vim obligandi potest habere siue ob mortis
spiritualis periculum, siue ob Sacramenta dignè admini-
stranda, vel recipienda.

24. *Exigitur ne certus intensiois gradus ad Contritionem?*
Minimè; satis enim est ipsius substantia in quocumque sit
gradu.

CAPVT V.

De Confessione secunda Pœnitentiæ parte.

§. I.
Confes-
sionis
condi-
tiones.

25. *Quid nomen Confessio?* Criminis in Sacramento pœni-
tiæ manifestatio ad veniam consequendam eui-
dem. *Quando nam instituta Confessio?* Quando in lege Euan-
gelica Christus suis Discipulis Ioann. 20. dixit: *Accipite Spi-
ritum sanctum; quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, &
quorum retinueritis, retenta sunt.* Ita describitur à Doctoribus
legitima peccatorum accusatio facta coram Sacerdote in Sa-
cramentali iudicio Dei locum habente, ad veniam peccato-
rum virtute Clauium obtinendam.

26. *Præst*

26. *Precor Confessionis recenseas condiciones.* Ad duo reuoco capita: ad materiam scilicet, & ad modum. Vt materia sit integra, simplex, pura, fidelis, nuda, discreta, fortis, frequens, & accelerata: modus autem, vt fiat cum animi dolore, humilis, libens, verecunda, lacrymabilis, & parere parata, & vt fiat secretè.

27. *Est ne modus essentialis, vt fiat Confessio secretè?* Etiam si publicè fieret, vera Confessio esset; quamuis honestus valde, & humanæ naturæ accommodatus secretæ Confessionis vsus habeatur.

28. *Num sit de absoluta necessitate, vt humana voce fiat?* Minimè; consuetudo tamen, cum id fieri potest, obligationem præcepti iam introduxit. Potest & per interpretem, nunciâ, & testes fieri: & quamuis natura sua Sacerdos præsens esse debeat pœnitentis Confessionis, vt illam audiat: attamen in casu, quo Sacerdos ad morientem accederet, à quo nullum peccati, vel doloris signum possit extorquere, contentus esse posset intermedio nuncio, vel teste, qui affirmaret, pœnitentem Confessionem petiisse, & illum in præsentia absoluere; quod decreto Clementis VIII. non repugnat; talis enim in præsentia, non in absentia absoluitur, Confessariòque per testem quasi crimina præsentantur.

29. *Integritatem exprime Confessionis?* Præcipua quidem Confessionis conditio integritas est, aut formalis, aut materialis. Ad materiale quidem pertinet, vt Confessio fiat de omnibus mortalibus commissis post Baptismum non confessis hætenus, quorum pœnitens habet conscientiam. Omnia quidem quò ad species moraliter distinctas, quoad numerum, & quoad circumstantias, quæ speciem immutant: non autem necessariò quoad circumstantias aggravantes intra eandem speciem, nisi in casibus sigillo secundo appositis.

30. *Peccata semel confessa aperienda ne sunt?* Non, nisi peculiari Religionis alicuius regula, vel voto quis ad id obligaretur; modò prior Confessio valida fuerit; si enim fuisset inualida, necessariò iterum aperienda erunt.

31. *Quid de venialibus?* Nec omnia, nec aliquod ex necessitate declarandum. *Dubia ne de mortalibus?* Sub dubio sunt exprimenda.

32. *Mendacium est ne mortale in confessione?* Si circa materiam sit necessariam mortale est: si circa non necessariam, veniale, per se loquendo.

33. *Explica necessitatem formalis integritatis.* Ita necessaria est

772 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
est formalis integritas, sicut Confessio; quia sine sufficienti
dolore, & proposito fit irrita.

34. *Est ne causa sufficiens materialis integritatis omittenda?*
Ita planè. Et quidem in articulo mortis potest adesse occasio
sufficiens materialis integritatis omittendæ; quin etiam
contritionis dumtaxat signa possunt sufficere ad absolutio-
nem impendendam, siue cum conditione mente intellecta, *Si*
capax es: siue etiam absque illa absolutè, vnde etiam si hu-
iusmodi signa data fuerint in absentia Sacerdotis, satis erunt,
modò absolutio (vt innui) in præsentia concedatur. Præterea
proprium, vel alienum nocumentum satis esse aliquando po-
terit, ad omittenda eius generis peccata, vnde nocumentum
timetur, modò tamen alia exprimantur, cum rationabilis
adeat causa Confessionis faciendæ, alioquin ipsam Confes-
sionem præstabit omittere. Nec tamen cum aliquod pecca-
tum reticet ex causa prædicta, primo quoque tempore, cum
aderit occasio Confessionis integræ, ad eam tenebitur; sed
expectare poterit tempus necessarium.

35. *An reservatio sola peccati sit causa sufficiens diuidenda*
Confessionis? Quidquid alij docuerint, ego iudico, sufficien-
tem causam non esse ac etiam inferiori Sacerdoti omnia esse
tam reservata, quàm non reservata manifestanda, vt absolutio
eorum, quæ reservata non sunt, directè habeatur, de aliis in-
directa, donec directè Superior absoluat.

36. *Est ne sufficiens causa dimidiationis Confessario complici*
eius notitia non dare? Quando alius non sit, qui complicem
non agnoscat, non est sufficiens causa, nisi ex notitia nocu-
mentum aliquod complici secuturum timeretur; quando
autem alius adsit complicem non agnoscentem, dimidari Con-
fessio potest.

37. *Excusat ne ab integritate ignorantia?* Si inuincibilis
sit, excusat, sicuti naturalis obliuio; si vincibilis, non excusat,
nisi minima esset negligentia, quæ scilicet peccatum veniale
non excederet: quando verò vincibilis est etiam mortaliter,
sed non est per se intenta, probabile quidem est efficere
Confessionem validam; securior tamen est contraria senten-
tia, quæ nullam esse pronunciat; tunc autem valere assero,
quando ignorantia, quæ reuera vincibilis est, inuincibilis re-
putaretur.

§. 2.
Disposi-
tio pœni-
tæ.
38. *Quanam ad Confessionem in suscipiente requiritur dispo-*
sitio? Primò quidem ad effectum gratiæ dolor aliquis neces-
sarius est, quo cum admittæ culpæ pœniteat. Is verus esse
debet, non tantùm existimatus, & supernaturalis, donum
scilicet

scilicet Dei non inhabitantis adhuc, sed mouentis, siue ad contritionem attingat, siue intra Attritionem consistat. Præterea dolor hic vniuersalis esse debet, omnium videlicet peccatorum saltem mortalium, quæ remissa non sunt, etiam obliuorum: satis autem est Attritio etiam cognita. Secundò, ad valorem Sacramenti aliquis dolor exigitur, cum essentialis ipsius pars sit, isque efficax, & absolutus cum proposito non peccandi de cætero.

39. Num necessarius sit dolor supernaturalis? Sufficit naturalis, qui tamen supernaturalis existimetur.

40. Necessarium ne ad omnia peccata confessa se extendere dolorem? Si quodpiam ex iis excluderetur, quod mortale esset, nullam efficeret Confessionem.

41. Propositum non peccandi de cætero formale ne, an virtuale debet esse? Bona fide intercedente virtuale sufficit, præsertim in venialium Confessione. Ex defectu debiti doloris dari ne potest Confessio informis, sed valida? Potest planè, primò scilicet, si dolor ex naturali motiuo fuerit, supernaturalis autem reputetur. Secundò, si dolor ad omnia mortalia se quidem non extendat, inculpabiliter tamen eius peccati obliuiscatur, ad quod attritio se non extendit: vel si culpabiliter, ignoretur tamen culpa. Porro informis Confessionis fictione recedente, Sacramentum suum effectum sortietur.

42. Potestatem Clauium explica. Ea est soluendi, ac ligandi facultas, quæ Ecclesiasticus iudex dignos valet ad cælorum Regnum admittere, & indignos repellere, Ordinis & iurisdictionis continens potestatem. §. 3.
Clauis.

43. Quidnam potestas Ordinis? Nil aliud quàm Character, quatenus ex diuina ordinatione Sacerdos deputatur, ut per illum in pœnitentiæ foro iudex esse valeat.

44. Iurisdictionis potestas quid? Auctoritas, qua vnus alteri Superior fit in foro Pœnitentiæ. Vtraque ad peccata remittenda necessaria, illa quidem in ipsa Sacerdotis ordinatione confertur, hæc per extrinsecam Ecclesiæ concessionem: vnde hæc ab Ecclesia tolli, illa nullo modo potest.

45. Quinam Pœnitentiæ, seu Confessionis est Minister. Solus Sacerdos etiam matius, neque alius in extrema necessitate esse potest. Num omnis? Non sufficiens est omnis Sacerdos, nisi forte peccator extremè indigeret, aut tantum venialia peccata commisisset, aut mortalia iam ritè confessa rursus confessioni sola exponeret. Igitur iurdictio Ordini est adiungenda. §. 4.
Minister
Confessionis.

46. Quotuplex iurdictio? Duplex. Altera quidem Ordinaria, cum ex vi proprii muneris est aliquis Superior alteri

774 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
in Pœnitentiæ foro. v.g. Summus Pontifex, Episcopus, Paro-
chus, ad quos alij ferè Ordinarij reducuntur. Altera iurisdic-
tio dicitur Delegata, quæ nimirum ab habentibus Ordina-
riam alijs conceditur. Vnde Papa cuicumque Sacerdoti, pro
quolibet loco, & pro quibuscumque peccatis eam delegare
potest, Episcopus in sua diœcesi tantum, Parochus in sua pa-
rochia, si adsit Ordinarij approbatio.

47. *Potest ne Papa delegare sine Episcopi, aut Parochi licen-
tia, aut Episcopus sine Parochi facultate?* Ita planè, vnde de-
legatus à Papa non potest ab Episcopo, nec delegatus ab
Episcopo, v.gr. Regularis, non potest à Parocho, imo etiam
si subditus eius esset, à Confessionibus audiendis probi-
beri.

48. *Est ne ad delegandam huiusmodi potestatem vllana
cessaria forma?* Nulla, sola sufficit voluntatis declaratio,
porrò ratihibitionem de futuro non satis esse existimos,
præsens enim Superioris consensus requiritur sufficienter ex-
pressus.

49. *Quot modis de factò delegata huiusmodi facultas est?*
Tribus. Primò à iure respectu pœnitentium, quibus Confes-
sorem eligendi concessa est potestas. Secundò, à consuetudine,
quo pacto Sacerdos quivis in articulo mortis & à venia-
libus peccatis, vel mortalibus iam confessis potest absolvere.
Tertiò ab homine, siue sit personalis, siue communis, v.g. quæ
Religiosis per priuilegia tradita est; vnde & confessio iis fa-
cta a Sacramentalis, & valida est, & pœnitens ea peccata confi-
teri amplius non tenetur.

50. *Quandiu iurisdictio delegata durat?* Quandiu non re-
uocatur; neque enim per delegantis mortem finitur; quia
sequitur regulam gratiæ, quæ concedentis obitu non ex-
pirat.

51. *De iurisdictione delegata ex parte pœnitentis, cui datur
facultas Confessarium eligendi, disserere.* Dare possunt Ordinarij
Pastores tres, scilicet Pontifex, Episcopus, & Parochus huius-
modi facultatem. De factò autem iure Diuino solus Papa
Confessarium sibi potest eligere; iure Ecclesiastico Episcopi
Superiores, & inferiores Prælati exempti; consuetudine au-
tem Parochi, aliique simplices Sacerdotes Confessarium sibi
eligunt. Ab homine denique illam habere solent Reges, ali-
que Principes, & per Bullam Cruciatæ Hispaniæ, & Siciliæ
Populi.

52. *Sufficit ne facultas interpretatiua, aut presumptiua? Non
nisi aliquibus signis fundetur, quæ præsentem voluntatem
Superio*

Superioris sufficienter indicent; nec satis est vt facultas peccatur, si non obtineatur.

53. *Requiritur ne vt Sacerdos, cui facultas hac, seu iurisdictionis conceditur, idoneus sit?* Ita planè. Adesse debet in primis in eo bonitas, hoc est, fidelitas intentionis in conferendo Sacramento. Sanctitas ad valorem Sacramenti non requiritur; ad vsum rectum, & licitum est necessaria. Secundò, scientia, vt causam pœnitentis valeat diiudicare.

54. *Quid si scientia tanta non sit, vt absolutionis nouerit formam, & mortalis peccati à veniali distinctionem?* Secundùm generalem, & communem rationem inhabilis esset ad hoc Sacramentum conferendum. Tertiò requiritur approbatio ab Ep. scopo, nisi Parochiale beneficium obtineret. Porro approbatus simpliciter, pro omnibus est ex se locis approbatus; non ita qui pro certo loco tantùm, vel pro certo genere personarum.

55. *Durat huiusmodi approbatio?* Quandiu non reuocatur, nec ob mortem (vt innui) concedentis expirat: quinimò absque iusta causa assero non posse reuocari.

56. *Quia an Ordinariam iurisdictionem pertinet etiam casuum reseruatio, hoc est, negatio iurisdictionis circa aliquod peccatum: rogo, quanam crimina reseruari possunt?* Peccata quidem sola culpæ ratione habita reseruari valent, non tantùm ratione censuræ, & de facto multa sunt eo modo ab Episcopis reseruatata, licet à Papa omnia ferè etiam censuram habeant adiunctam. Sola mortalia reseruari possunt.

§.2.
Casus
reserua-
ti.

57. *Quid requiritur vt sit valida reseruatio, & vt sit licita?* Extra^{ordinaria} debent esse peccata, vt expediens reseruatio sit: vt valida, potestas tantùm in reseruante adesse debet, saltem respectu eius, qui tantùm delegatam habet confitenti potestatem: vt iusta, iusta etiam causa exigitur. Vnde à Tridentino aliisque Pontificum decretis, paucos ab Episcopis reseruandos, eosque grauiores edicitur.

absolueret

58. *Qui nam ab us potest aboluere directè?* Qui reseruauit, eiusque Superior, isque, cui à reseruante commissa est facultas. Iter agens si reseruatum suo Episcopo casum habeat, ab eo potest absolui, cui in eo loco potest confiteri. Inferior autem Sacerdos non potest nisi in mortis articulo.

59. *Tenetur ne Superior petenti subdito largiri potestatem, vt absoluat?* Tenetur aliquando ex iustitia, aliquando potest denegare. Si tamen graue damnum timeat, ex charitate, & sui muneris debito concedere tenetur, ideoque regulariter facilem se potius exhibeat. In eius equidem potestate est,

776 *Moral. Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
vel absolutè illam committere prudenti Confessario, vel cer-
tum pœnitentiæ onus adiungere; vel etiam comparandi Su-
periori, si casus habeat annexam censuram.

60. Potest ne à reſeruatſis ſacramentaliter abſolueri?
Potest aliquando, si iusta causa adfit, & pro aliis ad inferio-
rem. Admonuerim satius facturum, si omnium alteri com-
mittat absolutionem.

61. Sermo de abſolutione indi- cta procedit. Poterit etiam inferior rationabili de causa omnium peccatorum Confessione audita, à reſeruatſis, pro abſolutione directa ad Superiorem remittendo.

62. Quando nam ab inferiori poterit pœnitens abſolui directè? Semel à reſeruatſis abſolutus à Superiore, ab inferiori quolibet, cui possit peccata confiteri, de iisdem potest abſolui. Aufert planè reſeruationem Superior, etiam si quis in Confessione apud eum facta omittat aliquid ex non reſeruatſis: multoquè magis si quis virtute Iubilæi abſolutus ab omnibus alicuius reſeruatſis oblitus esset.

§. 6. Confessionis sigillum. *63. An illi Confessionis exprime obligationem.* Ad illud Confessarius obligatur Sacramenti supposita institutione iure quodam naturali: tantaque est eius obligatio, ut neque pro- tuenda Republica à quocumque malo siue temporali, siue spiri- rituali violari liceat, nedum pro vita propria defendenda.

64. Undenam oritur obligatio hæc? num ex sola Confessione perfecta? Imò ex inchoata oritur, facta non solum Sacerdoti vero, sed & existimato.

65. Quam reticenda? Peccata, & quæcumque circumstantiæ eorum, & omnia, quæ ad peccatum declarandum manifesta sunt etiam publica peccata quatenus habita in Confessione. Porro hæc omnia ita sunt reticenda, ut pœnitens minimè detegatur: alioquin de peccatis in Confessione auditis si generaliter sermo instituatur, modò prudenter, & cautè id fiat, non violatur sigillum: satius nunquam in huiusmodi sermonem incidere.

66. Quinam ad sigillum seruandum tenentur? Confessarius, interpres, vel nuncius, consiliarius, & qui furtiue audit fortaſſè Confessionem, & is cui sacrilegus Sacerdos alterius peccatum reuelaret.

67. Licet ne ipsi Confessario de rebus in Confessione perceptis cum pœnitente extra Confessionis occasionem loqui? Minimè, nisi de eius facultate expressa, quam solum cogente necessitate petere curauit.

68. An indirectè frangi potest sigillum? Seruandum planè omnibus

omnibus modis, tam directè, quàm indirectè. Vnde dicere non licet: *Hunc non absolui*. Servari debet verbis, signis, factis, denique in Ordine ad quamcunque interrogationem, quæ siue in iudicio, siue extra illud fieri posset, debet obseruari.

69. *Licet ne vri notitia in Confessione habita?* Minimè, si cum morali periculo reuelationis directè, vel indirectè sit.

70. *Publica ne pœnitentia imponi potest à Confessario?* Non nisi voluntaria à pœnitente acceptetur; nec actio vlla externa debet exerceri, vnde probabilis suspicio reuelationis possit oriri.

71. *Cuinam pœnæ subiacet sigilli violator?* Depositionis pœnam à iudice inferendam incurrit, & in Monasterium traditur.

72. *Quonammodo circa personam complicit secretam obseruandum est?* Absque rationabili causa detecto in Confessione complice, mortalis ex suo genere culpa committitur. Si malum aliquod complici probabiliter ex reuelatione timeatur, reuelare non licet; si tantum id damni, quod ex notitia sub sigillo Confessori commissa sequitur, tunc licet, quando alius Sacerdos non adsit, cui complex ignoratus sit. Porro eodem sigillo complicit peccatum tenetur seruare Confessor, quo peccata pœnitentis: nec ea scientia licet vlllo pacto vti, quo manifestari complicit persona possit.

73. *An de licentia ipsius pœnitentis vti Confessario liceat peccati complicit scientia in bonum pœnitentis?* Licet; at prudenter id fieri necesse est, ne iure conqueri complex queat.

74. *Quenam præcepta pertinent ad Ministrum Confessionis?* Primò, debet pœnitentis dolorem explorare; & si quidem non debite eum dolere agnoscat, absoluere non debet; tunc autem multò magis explorandus est dolor, & propositum non peccandi de cætero, cum vel peculiaris restituendi inest obligatio, vel proxima est occasio relinquenda. Secundò integritas exploranda prudenti interrogatione, tum Confessionis initio, tum progressu, & fine. Tertiò, cum pœnitens est in statu de se malo, vt in validi matrimonij, si quidem de veritate eius rei dubitet pœnitens, illam debet Confessarius aperire; quod si non profuturam credat admonitionem, vel in propriam dampnum vertendam, potest, & debet recipere.

§. 7.
Obser-
uanda à
Confes-
sario.

75. *Inter pœnitentem & Confessarium opinionum varietas intercedit, pœnitente volente absolui, Confessario autem abso-*

778 *Moralis Theologia Tract. VII. Sacramenta,*
lutione indignum iudicante: quidnam prestandum est? Sive
adhærere Confessarij opinioni debet; quia tunc iudicis
debet prevalere sententia.

76. *Quid si oriatur dissidium ex eo, quod Confessarius pro-*
prius Sacerdos non sit, & pœnitentem, audita eius Confessione,
nolit absolvere, quia sibi videatur obligatus non esse: pœnitens
autem absolutionem efflagites? Pœnitentis sententia Confes-
sori sequenda est; quia audita Confessione tenetur absolvere.

77. *Si pœnitens uni probabili sententiæ adhareat, contra-*
rium verò probabiliorem Confessor existimet, quid? Pœnitentis
sententiæ probabili, probabiliori reiecta, se debet Confes-
sor conformare.

CAPVT VI.

De Satisfactione, tertia parte Pœnitentiæ.

78. *Quid est Satisfactio? Voluntaria solutio, & quædam*
compensatio iniuriæ Deo per peccatum illata, cum
proposito non peccandi amplius. Confert maximè ad pœnæ
temporalis remissionem, quam per opera sua iustus potest
absolutè obrinere.

79. *Quanam conditiones requiruntur ut quis per opera sua*
pœnæ temporalis obtineat remissionem? Aliquot requiruntur. Prima,
ut qui satisfacit in gratia sit; quia dum in peccato moratur,
nec pro remissis peccatis satisfacere potest, nec bona opera in
illo facta vnquam ad satisfactionem reuiuiscunt ex opere
operantis. Secunda, ut sit viator. Tertia, ut opus liberum sit
moraliter bonum, & honestum, siue sit ex consilio, siue etiam
ex præcepto, siue internum, siue externum. Quarta, ut sit pœ-
nale; scio probabile esse opus omne bonum & meritorium,
esse quoque satisfactorium. Porro pro quolibet peccato satisfi-
feri per quodlibet opus pœnale potest, si ratio habeatur solu-
tionis pœnæ: non ita si ratio medicinæ spectetur. Etiam per
pœnas extrinsecus illatas, v. gr. ægri tudines, bella, aliæque in-
commoda satisfacere possumus, modò propter Deum volun-
tariè acceptemus. Quinta denique ex parte Dei requiritur
eius pmissio, ut opera nostra infallibiliter satisfactoria sint,
& alterius vitæ pœnas remittant. Hisce conditionibus opera
nostra de condigno satisfactoria dicuntur pro illa purgatorij
pœna quæ peccato respondet, non adhuc plenè quoad pœ-
nam remissio.

80. *Iam de Sacramentali satisfactione integrali quidem Sacramenti parte non essentiali, differas precor.* Hæc planè aliquem habet effectum ex opere operato, nempe eius pœnæ remissionem, quæ præter illam, quæ merito respondet operantis confertur. Datur per eam præservans auxilium ad peccatorum emendationem.

81. *Tenetur ne Confessor semper pœnitenti satisfactionem imponere?* Regulariter, & per se loquendo tenetur, non quidem semper per modum præcepti, sed aliquando per modum consilij, nonnunquam spectato doloris documento externo etiam potest absolvere nulla imposita pœnitentia.

82. *An propterea in libera Confessarij voluntate relictam dicitur pœnitentia, seu satisfactionis impositionem?* Minimè, sed consideratis debitis circumstantiis imponi ab eo congruentem satisfactionem debere, & ex iusta causa leuiorem, & nullam, specialem aliquando ob dolorem affirmati, sufficienti ad integritatem Sacramenti speciali dolore, & illa clausula superaddita formæ absolutionis: *Quidquid boni feceris, &c.*

83. *Conditiones satisfactionis Sacramentalis enumera.* Debet esse opus moraliter bonum, personale regulariter, (ex consensu tamen Confessarij potest etiam per alium confici) denique particulare, & determinatum.

84. *Potest ne huiusmodi satisfactio imposita tolli, & commutari?* Potest tum ab eodem Confessario in Sacramento pœnitentiæ, tum ab alio, sed audita Confessione saltem in specie, si æqualis Confessarius est primò; tum à Superiori Confessario eodem modo. Profectò Indulgentiæ plenariæ applicatio valet priorem pœnitentiam extinguere. Denique inferior potest commutare in ordine ad ea peccata, in quibus habet iurisdictionem; nam circa reseruatam non posset nisi in necessitate, cum facilis non esset ad Superiorem recursus.

85. *Debet ne pœnitens pœnitentiam acceptare?* Debet, & Confessor ad id eum valet obligare, supposito quod se velit Clauibus subiicere. Est autem obligatio suo genere grauis.

86. *An possit in statu peccati impleri?* Profectò ad Sacramenti integritatem satis est eam in statu peccati impleri; sed venialem in eo culpam committi existimo.

CAPVT VII.

*Praxis circa materiam de Pœnitentia ex Societatis
IESV Doctoribus.*

- §. I. 87. **T**enetur ne quis, statim post peccatum contritionis actum
De Con- elicere? Respondet Gaspar Hurtado d. 3. diffic. 4. ve-
tritione. gatiue, neque in diebus festis, neque quando imminet populo
Hurt. aliqua magna calamitas, neque quando peccator est in pro-
Suar. babili periculo obliuionis omnium peccatorum. *Quando nam
ergo tenetur? Suarius in 3. part. tom. 4. d. 15. sect. 6.* teneri asse-
rit ante articulum mortis, sed sine aliqua temporis determi-
Vasq. natione. *Vasquez autem in 3. p. tom. 4. quæst. 86. art. 2. dub. 6.*
putat, peccatorem teneri tantum in articulo mortis, vel pe-
riculo, quando iustificari non potest per Sacramentum; quia
præceptum contritionis obligat, quando est iustificationis
necessitas.
78. *Confitetur quis in mortis periculo cum attritione cogi-
ta: teneturne contritionis actum elicere? Non; quia, Triden-
tino asserente, sufficit ad salutem attritio cognita cum Sa-
cramento. Quod quidem incertum esset, si quis ita confes-
sus, in mortis articulo non esset de sua salute securus. Fagun-
d. Granad. dez præc. 2. lib. 2. cap. 4. num. 13. & Granadus in 3. part. contr. 7.
tract. 3. d. 3. sect. 4. num. 17.* monens, melius facturum;
qui in maximo periculo elicere contritionis actum cona-
retur.
89. *Sufficit ne attritio ad delenda in homine iusto peccata
venialia extra Sacramentum? Negat Vasquez in 3. part. tom. 4.
d. 87. art. 16. dub. 1. num. 6.* quia cum sit suo modo recessus a
Deo, non debet remitti nisi ob dolorem conceptum propter
Deum. At *Coninch de sacr. d. 2. dub. 14. num. 124.* Sufficere at-
Conin. tritionem edocet, & pluribus rationibus confirmat. Certè le-
uis illa recessio leuiori pœnitentia vindicatur.
90. *Sufficit ne cum Confessionis Sacramento: si non sit exi-
stimata contritio? Respondet Vasquez in 3. p. tom. 4. quæst. 92.
art. 1. dub. 3.* sufficere. *Debet ne esse attritio hæc omnium venia-
lium, cum eorum tantum (& nullius mortalis) sit Confessio? Non;*
Vasq. quia vnum veniale sine alio remitti potest. *Hurtado de sacr.
d. 6. diffic. 10.*
- Hurtad. 91. *Ob malum ne æternum debet quis pœnitere? Ita planc,
vt attritio sufficiat cum Sacramento. An non sufficit ob ma-
lum*

temporale, v. g. salutis corporea nocumentum, bonorum amissionem, &c. Negat Suarez d. 20. sect. 2. quia aliàs sequeretur, peccatorem posse se disponere ad Sacramentum, & illius effectum solis naturæ viribus. At Hurtado citatus distinguit: si quis doleat de peccato propterea quod Deus in pœnam illius malum temporale immisit, sufficit. Si autem doleat sine illo respectu ad Deum, non sufficit.

92. Debet ne contritio, aut attritio melioris vitæ propositum includere? Ait Bellarminus lib. 2. de Pœn. cap. 6. & 7. propositum implicitum in ipsa detestatione implicitum non sufficere; sed requiri explicitum; quia Tridentinum propositum ab amore Dei distinctum indicit. At Granado in 3. part. contr. 7. tract. 10. d. 3. sect. 1. num. 6. distinguit, existimans in contritione requiri propositum formale, in attritione sufficere virtuale.

Bellar.

Gran.

93. Potest ne cum proposito non peccandi stare iudicium probabile reincidentia? Afferit Præpositus in 3. part. qu. 86. art. 1. Præp. d. 6. num. 31.

94. Requiritur ne contritio vel attritio in Confessione peccatorum, qua iam semel fuere Confessione expressa? Ita quidem; quia materia proxima Sacramenti Pœnitentiæ non est sola Confessio, sed etiam contritio. Henriquez lib. 4. cap. 26. n. 7. Monet Hurtado d. 6. diff. 7. repetentem plura mortalia satis esse dolere de vno, si omnia legitimè confessa iam fuerint.

Henriq.

95. Debet ne contritio, seu attritio cum Confessione temporis instantia copulari? Ait Hurtado d. 1. diff. 11. multum temporis posse intercedere, & absolutionem pœnitenti dari toto tempore, quo illius actus virtualiter perseverat: id est, quando nec explicitè, nec implicitè tractatur; quia in forensi iudicio, quod hoc exprimit Sacramentum, absolutio, vel condemnatio multo postquam causa fuerit discussa, solet exponi. At Granado in 3. part. contr. 7. tract. 3. d. 3. sect. 1. num. 7. putat, virtualemente doloris permanentiam sufficere ad absolutionem, sed illam debere explicari sicut in cæteris euentibus, ut tandiu perseverare dicatur, quando, si pœnitens interrogatur, cur doluerit, possit sine noua deliberatione respondere, se ut confiteatur doluisse, & non retractasse dolorem; quia vult confiteri Approbat Hurtado sententiam Præpositi in 3. part. quæst. 2. art. 1. numero 30. asserens si quis vespere actum doloris eliceret, & mane accederet ad Confessionem sine alio dolore, Confessionem hoc ex capite esse validam.

Hurtad.

Granad.

Præp.

96. An debeat dolor huiusmodi elici ante Confessionem?
Coninck

Coninch de Sacram. d. 4. dub. 6. num. 4. conc. 2. docet dolorem debere Confessionem præcedere, eumque non consequi absolutionem qui Confessionem sine dolore faceret, quibus postea ante absolutionem doleret. Attamen cum *Hondio disp. 6. diffie. 10.* & aliis censeo hanc opinionem probendam; sufficit enim si dolor ante absolutionem acciatur.

Hurt.

§. 2.
De Confessionis necessitate, & modo.

97. *Potest ne dari Confessio valida, sed informis ex defectu doloris?* Negat *Layman, lib. 5. tract. 6. cap. 9. num. 2.* Asserit autem *Henriquez lib. 5. cap. 11. n. 1.* & alij dari posse, v. g. quando quis ex morali negligentia, vel ignorantia quadam culpabili dolorem adhibet insufficientem.

Fagund.

98. *Quandonam obligat Confessionis præceptum?* Semel in anno, præterea in mortis articulo, & quotiescumque qui deliquit graviter, vult Eucharistiam suscipere. At Confessionis frequentia intra annum obligat ne, si adsit periculum in nona crimina recidendi, nisi Confessione maniaris? Asserit *Fagundet, Card. Lugo* negat.

Turr.

99. *An cum Confessionis necessitas urget, teneatur quis confiteri per scriptum, si aliter non possit?* Asserit *Turrianus de Pen. q. 9. art. 2. d. 32. dub. 2.* *Becanus de Sacram. c. 37. q. 7. num. 2.* quia necessitas illa aut ex præcepto annuo, aut ex mortis articulo ad adhibenda media haud difficultatis magnè obligat. Certè non magnus labor peccata scribere; nec periculum publicationis, cum possit scriptum statim igni tradi. At alij probabiliter negant; quia peccata scribere, & Confessario scripta tradere, & modus est insolitus, & de se publicus.

Vasq.

100. *Tenetur ne quis saltem in mortis articulo per interpretationem confiteri?* Negat *Vasquez in 3. p. tom. 4. q. 99. art. 4. dub. 1.*

Granad.

ob prædictam rationem. *Granadus* autem in 3. part. contr. tract. 1. d. 9. sect. 6. num. 28. teneri asserit; quia alioquin moribundus graue damnationis periculum subiret, cum Contritionem in illa instantia habere, difficile. Porro *Fagundet pr. 2. cap. 6. num. 8.* docet, si moribundus habet probabilem existimationem quòd sit contritus, non teneri in mortali existens illud per interpretem aperire. Si autem probabiliter dubitat, teneri cum ex præcepto diuino, tum ex naturali propriae charitatis, ne damnationis periculo subiaceat.

Fagund.

101. *Ægrotus nec audit, nec loqui potest, concundi autem peccatus, absoluendus ne?* Ita planè; quia adest tacita petitio, illa enim signa in articulo mortis sunt doloris manifestandi, & medicinae requirenda. *Layman. lib. 5. tract. 6. cap. 8. n. 4.*

Laym.

101. *Quidam*

102. *Quidam ad pedes Confessarij prostratus apoplexia corripitur, Sacerdos Missam inchoaturus proferens illa: Confiteor Deo, eadem agritudine tenetur: absolventi ne unus, & alteri Primus absolvatur; (ait Layman) quia procedere ante pedes Confessarij signum est Confessionis gerendæ. Secundus autem non; quia non exprimit verbum illud: Confiteor Deo verum Confessionis affectum. Alij probabiliter utrumque absolventum, asseruere.*

103. *Ægrotus Confessionem petijt, aut signa pœnitentia dedit, absente Confessario: accedens ne hic, potest absolvere moribundum, si testentur presentes? Negat Turrian. de pœn. q. 9. a. 2. Turr. d. 32. dub. 4. Sed cum Vasquez in 3. p. tom. 4. q. 91. a. 2. dub. 1. Valq. n. 4. asserendum absolui posse; quia huiusmodi Confessio non fit omnino absenti, cum adstantes asserant petiisse, aut signa pœnitentia expressisse.*

104. *Quotnam ad id testes requires? Unus sufficit, cum non agitur de præiudicio alterius. Ita Sanctius ex Felino in e. veniens. Nec oportet Christianum esse, sed quicumque sufficit. De quo iam alibi me disseruisse recordor.*

105. *Potest ne dari sub conditione absolutio moribundo, qui nec Confessionem petijt, nec ulla signa pœnitentia dedit? Negat Henriquez lib. 3. cap. 10. num. 9. quia non potest dari absolutio, ubi nulla est accusatio. Scio aliquos asseruisse absolventum, si erat pius vir vitæ quidem probatæ.*

106. *Scio neminem teneri publice proferre peccata: rogo, an in naufragio sufficiat unicum leue peccatum exprimere, aut aliquo signo declarare se pœnitentem, v. g. genuflexione, aut pectoris contusione? Affirmat Hurtadus de Pœn. d. 9. diff. 10. Confessarium posse sic omnes in communi absolvere: Ego vos absolvo à peccatis vestris.*

107. *Mentirine in Confessione est peccatum mortale? Mendacium de peccato veniali veniale est, nisi illud veniale esset totalis Confessionis materia; quia tunc daretur absolutio sine materia, & Sacramentum nullum esset. Suarez tom. 4. in 3. integri- part. d. 21. sect. 10. num. 6. Alij negant; quia omne mendacium de veniali est res levis, & parum lædit Confessarij iudicium.*

108. *Dubito, an aliquod peccatum commiserim, vel an illud sim confessus, vel ita dubito, ut iudicium pro neutra parte ferre possim, & in vico suspensus, & negatiuus: vel habeo assensum probabilem in utramque partem: teneor ne tale dubium consideri? Affirmat Sanchez sum. tom. 1. lib. 1. cap. 10. num. 66. At Conineb. de Sacram. tract. 2. d. 7. dub. 8. concl. 7. docet, neminem*

nem

Præp.
Laym.

nem teneri ad explicandum aliquod peccatum, nisi saltem probabiliter iudicet, se deliquisse; quia peccatum præsumi non debet. *Præpositus in 3. q. 5. dub. 3. num. 117.* Speculativè id probabile iudicat. *Layman. lib. 1. tract. 1. ca. 5. d. 1. num. 37.* addit, saltem extra mortis articulum; quia nullum adit præceptum dubia crimina confitendi.

Suar.

109. *Quid, si dubito me peccasse, cum assensu probabili in utramque partem, & sit æquè probabilis assensus?* Non teneris huiusmodi piaculum confiteri; quia cum probabile sit, te non deliquisse, vel iam peccatum esse confessum, potes hanc sequi opinionem. *Suar. in 3. part. tom. 4. disp. 22. sect. 9. num. 6.*

Conin.

110. *Probabilius si iudico, me deliquisse, aut non esse confessum, quid geram?* Asserit *Coninch. de Sacram. d. 7. dub. 8. n. 68.* confiteri te debere cum dubio, & gradu probabilitatis; ne te periculo errandi circa Confessionis integritatem exponas. Alij probabiliter affirmant, non teneri; quia potest quis opinionem probabilem relicta probabiliori, sequi.

Laym.

111. *Me deliquisse grauter recordor, sed species peccati lapsa est è memoria: teneor ne confiteri?* Teneris planè sub illa generalitate aperire; quia peccatum mortale in genere est materia sufficiens, imò necessaria Confessionis. *Layman lib. 5. tract. 6. c. 12. n. 7.*

Turr.

112. *Dubium peccatum, aut in genere, confessus sum: tenentur certior factus, certum vel in specie confiteri?* Asserit *Turrinus de Pœn. q. 9. a. 2. d. 29. dub. 6.* quia peccata aperienda, ut sunt in conscientia pœnitentis: hoc autem peccatum determinatum ita, & certum nunquam apertum fuit. Porro *Sanchez sum. tom. 1. lib. 1. cap. 10. num. 69.* excipit dubium de peccato mortali, aut veniali; nam si quis confessus est integrè factum, dubius, an fuerit mortale, iam plenè suum peccatum manifestavit, nec aliqua circumstantia de nouo occurrit.

Sanch.

113. *Potest ne Confessio esse integra formaliter, licet non materialiter?* Potest, v. g. si surdus, aut mutus, aut balbutientis lingua non possit omnia peccata exponere: si dum quis confiteretur, mortis vrgeat periculum: si mors imminet multis, ut in naufragio, & bello: si pœnitens morbo contagioso inficeretur: si quis debet confiteri alicui, cui non potest aliquod peccatum explicare: si pœnitens habeat referuata, & Confessarius non possit absoluere: si Superior absoluat tantum referuata. Hisce omnibus in casibus pœnitens absolvitur cum onere faciendi integram Confessionem cessante necessitate.

itate. Omnia ex Henríquez lib. 5. cap. 12. num. 3. Saa v. Absolutio num. 9. & alius. Henríq. Saa.

112. Potest ne dimidiari Confessio, quando non potest sine gravi scandalo omitti Communicatio, & aliunde Confessio longa necessaria quidem perfici non potest? Docet Granadus in 3. part. contr. 7. d. 5. sect. 3. num. 20. posse penitentem praemissa contritione, communicare; si verò contritio non eliceretur, & timeretur prudenter non elicienda, posse Confessionem dimidiatam praemittere, ne alioquin novum peccatum perpetret.

115. Verum sit integra Confessio formaliter, in qua peccata, quo non attendantur peccata, amittuntur? Quis dubitet? Monet Layman lib. 4. tract. 6. cap. 8. num. 3. huiusmodi ignorantiam invincibilem contingere etiam posse in pollutione voluntaria. Addit Reginaldus tom. 1. l. b. b. cap. 5. sect. 3. n. 153. si ignorantia esset vincibilis, & mortifera, non irritat Confessiones; sed sufficere, peccatum ignoratum, adhaerente mala fide manifestare. Non subscriptum.

116. Scio penitentis habere examen ad Confessionis integritatem: tenetur ne quos peccata scribere, ad accuratam discussionem? Non; quia non adest praecipuum conservandi memoriam peccatorum, sed aperienti ea, quorum recordaris. Vasquez in 3. part. tom. 4. tract. 90. art. 1. num. 14. Suadendam autem esse peccatorum scripturam monet Cavinus in 3. part. d. 7. lib. 9. num. 72. quia hac in re laudanda diligentia, modo scrupuli vitentur.

117. Quis in vincibiliter peccat se sufficiens examen adhibuisse, cum ita non sit: invalida ne Confessio? Minime. At si vincibiliter, invalida est Confessio; quia accedens absque examine sufficienti peccat mortaliter in ipsa Confessione. Sic Vasquez in 3. part. d. 7. lib. 9. num. 72. & 3.

118. An Confessio generalis integritatem requirat? Quae ad peccata alias confessis non requirit. Dicit quis confessario, se velle cum ipso confessionem generalem generare, non ideo tenetur omnia mortalia exprimere; quia quantumvis mentiat, id tamen parum refert ad Confessarii iudicium, cum ad eius forum non pertineat. Henríquez lib. 2. cap. 12. num. 1. Henríq. gloss. l. d.

119. Dicit si debere repeti Confessionem, quando sunt invalidae an iteranda, ex eo, quod facta fuerit alia sine principio, quatenus ob remissionem peccatorum? Non, dummodo remissio intentionatur saltem ut finis minus principalis, & in eo non peccetur mortaliter; quia tunc in casu est iteratio recipienda. Sacramentum.

DD d

Henríq. Saa.

Granad.

Lzym.

Regia

S. 4

De Confessionis

exam.

Conia.

Vasq.

S. 5

De Confessionis

repetitio.

Vasq. mentum, & omnia ad eius valorem requisita. Vasquez q. 92. art. 3. dub. 2.

120. Si Confessio inualida iteranda coram eodem Confessario est, & hic neque in confuso recordatur poenitentis statum, neque poenitentiam iniunctam: rogo, an sufficiat, poenitentem, se unico verbo accusare de omnibus peccatis confessis, sacrilegio, & peccato, quod obtrivisset, v. gr. ex quo Confessio inualida fuerat reddita.

Hurtad. Non sufficit (ait Hurtadus de sacr. d. 8. diffie. 8.) sed requiritur aliqua saltem confusa Confessio, & explicatio eorum peccatorum, quantum sufficiat Confessario ad taxandam prudenter poenitentiam. At Granadus in 3. pari. contr. 7. tract. 9. d. 11. num. 5. contrarium asseruit; quia nulla ratio nos cogit ad imponendum tam graue onus poenitenti in materia adeo difficili. Porro illa repetitio (ait) in speciali non requiritur ad hoc, vt verum sit poenitentem omnia peccata esse confessum, quia iam supponitur in inualida Confessione aperuisse. Neque requiritur, vt Confessarius proportionatam iniungat poenitentiam; quia supponitur iniunxisse, & à poenitente hulse impletam. Quid si impleta non fuisset? Poenitentia non est cum tanto rigore proportionanda, vt non possit aliquando rationaliter imminui.

§. 6. 121. Est ne contritus qui manuli fuisse mortuum, quam Deum De Con- offendisse? Contritum videri si id ex Charitatis motu pro- tritione, dat, ex Lopez Saa affirmat.

§. Con- 122. Num sufficiens cum Sacramento dolor est, dolere quod fessione, non satis doleam? Idem Saa ex Nauarro asserit sufficientem esse; itémque displicentiam ex peccato cum proposito cauendi.

Saa. 123. Infirmus in articulo mortis constitutus tenetur ne in rigore, & ex precepto de omnibus peccatis mortalibus, que commisit in vita, actum contritionis elicere? Minimè, sed sufficit Confessio cum attritione cognita de solum non confessis, quia Tridentinum docet ad salutem & gratiam à Deo impetrandam attritionem cognitam cum Sacramento Poenitentiae sufficere. Optimum tamen factu cum Coninch reor, in articulo mortis ob Dei amorem perfectam de peccatis dolorem excitare.

Conin. 124. Moritur quis absente Confessario, tenetur ne reuocare in memoriam omnia peccata sigillatim, vt de illis contritionis actum eliciat? Negatiuè cum Laymano respondeo; sufficit enim vt illa in vniuersum detestetur.

Laym. 125. Poenitens bona fide sua peccata aperuit, & culpa eius solo Confessario resedit ob surditatem, somnolentiam, aut animi vagationem.

vagationem : validè ne & fructuosè absoluitur à non percipientem omnia crimina confessa ? Ita planè, modò pœnitens postea cognoscens vnum, vel plura peccata mortalia non fuisse à Confessario intellecta, ea sola cum aliis postea commissis in sequenti Confessione iterum aperiat. Sic Laymanus, & Henriquez.

126. Per ignorantiam quis aliquod peccatum in Confessione omisit, eo quod erroneè putaret tale non esse, s; postea cognoverit illud esse mortale, tenetur ne priorem Confessionem repetere ? Ex Reginaldo, Vasquez, & Cardin. Lugo censeo non teneri, etsi error vincibilis fuerit : sed tantum quod fuit omissum confiteri.

127. Post confessionem aliquam inualidam, fecit quis debite alias intermedias, in quibus ex obliuione non est confessus inualide Confessionis defectum : an opus sit omnes Confessiones priores reiterare ? Ex placito Valquez, Card. Lugo, & Toleti assero opus non esse sed sufficere solum nullitatis defectum, & peccata ea Confessione explicata aperire ; quia Confessiones mediæ valide fuerunt.

128. Confiteor de peccato, vt dubio p. st ea comperio me illud peccatum commisisse : teneor ne illud iterum vt certum in Confessione aperiri ? Teneris Turriano & Sanctio authoribus; quod tamen non procedit, quando pœnitens integrè confessus est, quod fecit, dubitans tamen an esset mortale ; quia ad Confessionis valorem non est necessum pœnitentem, aut Confessarium scire determinatè peccatum illud esse mortale, vel non.

129. Testis simul rogatur de pluribus articulis, sub iuramento & in omnibus mentitus est : tenetur ne in Confessione aperire se in omnibus esse mentitum ? Minimè, sed tantum debet dicere : Transgressus sum iuramentum ; quia tantum est vnum peccatum. Sic Sanchez. Vnde Fagundes vnum tantum peccatum committere ait, qui sapiens vovit, aut iuravit, se aliquid facturum, violando votum, aut iuramentum, neque hanc circumstantiam repetiti voti aut iuramenti esse aperiendam in Confessione. Addit Azorius eum, qui voto vel præcepto prohibitus est ludere, si tota nocte cum quatuor vel quinque ludat, vnicum peccatum committere.

130. Diu quis fuit in pravo statu, & inueterata alicuius peccati consuetudine, nec potest numerum designare. Satisfaciet, (vt Suarius docet) tempus, quo in tali statu vixit, declarando. Tamen debet præter tempus præcipuas peccatorum species dinumerare, v. g. si peccavit cum coniugato, af-

788 *Moralis Theologiae Tract. VII. Sacramenta,*
sine, Sacerdote, &c. Colligit hinc *Fagundez* haud esse cogendos rusticos, ad priores Confessiones repetendas sine specificatione, numero, & diligentia factas.

Vasq. 131. *An in eodem actu physico plures malitia morales numero distincta inueniri possint in Confessione exprimentis?* Inueniuntur planè, *Vasquez* auctore, v. gr. qui statuit per totam Quadragesimam non ieiunare, tot peccata committit, quot sunt dies Quadragesimæ. Qui eodem verbo lædit grauius famam trium, tribus criminibus implicatur. Qui vnico verbo decem ad peccandum inducit, decem commisit peccata: denique coniugatus, qui cum alterius vxore adulterium committit, bis contra iustitiam peccat. *Qui tres Clericos vno cecidit actu, in quot incurrit excommunicationes?* In tres, *Molina* & *Salas* asserentibus; scetus qui ter eundem Clericum vulnerat.

Regin. 132. *Reperit quis sepiùs eodem actu, & tempore eandem blasphemiam, Reginaldus* docet vnum tantum blasphemiae peccatum commississe in Confessione aperire debere. Nec necesse esse exprimere quænam verba contumeliosa in Deum vel Sanctos fuisse prolata; quia omnes contumeliae eiusdem speciei sunt.

133. *Habet quis casus reseruatos, urgetque communicandi aut faciendi sacrum necessitas: potest ne ad vitandam grauem infamiam, confiteri solum peccata non reseruata, & reseruata reuocare: vel elicere actum contritionis, & absque prauia Confessione sic communicare?* Vtrumque affirmo probabiliter. Quod si tantum attritus esset, posset confiteri inferiori Sacerdoti non reseruata.

Azor. 134. *Vocauit quis proximum ebrium, furem, &c. Sufficit ne in Confessione dicere: toties contumelia proximum affeci?* Affirmat *Azorius* sufficere; quia omnes contumeliae eiusdem speciei sunt, & conueniunt in ratione formali, quæ est intentio alterius famam lædendi.

Suar. 135. *Duos quis aut Confessarios, quorum alteri mortalia, alteri venialia confitetur, uti bonam famam apud ordinarium Confessarium tueatur: rogo num delinquat?* Cum *Suario* assero non delinquere; quia est Confessio integra, neque est vera hypocrisis, neque mendacium. Admonuerim tamen per accidens posse esse peccatum mortale, si ob hanc causam penitens in occasione peccati mortalis maneret.

Henriq. 136. *Accedit quis ad Confessarium (rursum queritarim) dicens se facturum generalem Confessionem: debet ne omnia mortalia aperire?* Negatiuè respondi cum *Henriquez*, si iam fuerit Confessio

Confessione alia expiata. Addo, facientem Confessionem generalem, & nolentem manifestare se aliquod peccatum ab ulti-
 ma Confessione commississe, posse illud inter alia peccata prius confessa aperire. Sic Lugo & alij. Lugo.

137. *Confessio sine venialiter malo peragitur: redditur ne inle inualida?* Minimè (Vasquez docet) quando suscipiens Vasq.
 per hoc non peccat mortaliter.

138. *Confitetur quis peccata praterita olim confessâ: tenetur ne elicere nouum dol. rem?* Teneri assero cum Henriq. & Henriq.
 Filiucio, quia debet semper adesse nouum motuum erube- Filiuc.
 scentiæ, & doloris, quoties quis confitetur. Profectò necessa-
 rium non est de omnibus de nouo dolere, sufficit de vno uti
 de venialibus certum esse diximus.

139. *Verecundia prohibitus, non audeo peccata ore confiteri: possum per scriptum?* Non peccate te mortaliter Vasquez af-
 firmat, modo Sacerdos præsens sit. Vnde (vti adnotat Layma- Laym.
 nus) si ægrotus præ faucium dolore, ægrè posset ore confiteri,
 posset autem facilius per schedam, omnino absolendus esset
 quia consuetudo ore proprio confitendi, in hoc casu tam gra-
 uiter non obligat.

140. *An teneatur (rursus rogo) per interpretem pecca-
 ta aperire?* Dixi non teneri, ex Vasquez, quia esset aliquo Vasq.
 modo publica Confessio. At si ægrotus probabiliter dubitat,
 an habeat contritionem, tunc tenetur ex charitate per inter-
 pretem confiteri, si aliter nequit; ne se exponat damnationis
 periculo. *Potest tamen (addo) peccata maioris infamiae subtri-
 cere?* Potest; imò cum Coninch probabiliter assero posse Conin.
 confiteri aliqua peccata venialia in specie & generatim om-
 nia mortalia. Attamen satius consulendum omnia speciatim
 crimina aperiri, quia interpret tenetur obseruare sigillum,
 vt dixi.

141. *Nullum (dixisti) post mediocrem adhibitum in discus-
 sione conscientia diligentiam in ordine ad Confessionem teneri
 ulterius de antea vita cogitare. Quid si aliquid occurrat,
 quod explicatum in Confessione non videatur?* Potest sibi pec-
 nitens persuadere, illud cum ceteris fuisse memoratum. Ex
 Vasquez.

142. *Potest Confessarius propter delinquendi consuetudinem S. 7.
 absolutionem differre?* Quidquid alij arguant in contrarium, De Ab-
 posse cum Suario iudico. solutio-

143. *Pœnitens vnum tantum peccatum confitetur, quod re-
 seruatum esse videtur, at Confessarius probabiliter credit non esse Suar.
 reseruatum: valet absolutio?* Valere crediderim cum Lessio; Letti.

790 *Moralis Theologiae Tract. VII. Sacramenta,*
quia probabilis Doctorum opinio facit, vt Ecclesia impendat Confessario iurisdictionem.

Laym. 144. *Dubito de pueri capacitate quoad usum ratonis. Da ei absolutionem sub conditione saltem animo retenta; quia in dubiis pœnitenti fauendum. Sic Laymanus.*

Molin. 145. *Debitor est in mora soluendi, sapius constituitur, neque restituit, habet tamen animum restituendi: peccat mortaliter, vel est ei neganda absolutio? Cum Molina negatiue respondeo, si ex illa dilatione detrimentum creditori non sequitur.*

Auila. 146. *An absolutio ab excommunicatione à laico moribundis homini data valida sit, ita vt in loco sacro possit sepeliri? Imò aliqui censent hominem laicum hæreticum in articulo mortis absolueri posse ab excommunicatione. Sequor negatiuam sententiam cum Auila; quia solis Sacerdotibus absoluendi est concessa facultas.*

Suar. 147. *Potest ne Confessarius alicuius tubilci virtute ab hæresi occulta pœnitentem absolueri? Non posse, si non sit purè mentalis. Suarius docuit Attamen Fagundes & alij decem graues Authores contrariam asseruere. Henriquez. Granados & alij censent Episcopos vigore Tridentini posse ab hæresi occulta absolueri, nec per Bullam Cœnæ illi potestati derogari. At Sanchez & alij probabilius contrariæ adherent sententiæ quam sequor.*

Molin. 148. *Possunt ne Prælati Regulares ab hæresi occulta suos subditos absolueri? Assero ex Molina minimè posse hæreticum tamen regularem non solum ab Inquisitore absolutionem posse obtinere, sed ex licentia Superioris se Episcopo subicere, & ab illo absolui, etiam Superiori renitente. Id quod etiam procedit, quando Prælatus iniuste licentiam denegaret. Profectò (vti ex Sanchez didici) Inquisitores Hispaniæ possunt ab hæresi absolueri non solum in foro externo, sed etiam in conscientia foro; ita vt quilibet Inquisitor eandem cuiuslibet Confessario possit facultatem impertiri.*

Suar. 149. *Quoniam à crimine ad Tribunal S. Inquisitionis spectanti absolui poterit quisquam Cruciatæ virtute? Sortilegium, maleficium, superstitio, magia, adoratio Dæmonum, sollicitatio in Confessione, blasphemia hæreticalis, lectio librorum hæreticorum, defensio eorum, & id genus alia, quæ si quis committat, modò non habeat errorem in intellectu, & de rebus fidei bene sentiat poterit Bullæ Cruciatæ virtute à quolibet Confessario absolui; quia hæc Bulla solam excipit hæresim. Ita Suarius.*

140. Absol

150. *Absoluendus ne moribundus iterum rogarim, qui à Confessario tantum nutibus absolutionem petit?* Absoluendum docui, ex Suario; quia Deus à nobis aliam confessionem non exigit, quàm quæ nobis hîc & nunc est possibilis. Profectò moribundus, qui vsu sensuum amisso pectus tundit, oculos ad cœlos tollit, esse absoluendum sub conditione, asserbat Laymanus; licet dubium sit num hæc signa ex dolore, an ex mortis angustiis oriantur; quia illo articulo hæc pectoris tunsiō tacita censetur peccatorum confessio. Porro in casibus in presenti, & supradictis in quibus moribundus (seu confessario absente restantibus presentibus signa dedisse, seu presente ipso vidente) potest absolui, Sacerdotem non tantum posse, sed debere ratione charitatis cum Vasquez assero; nec necessarium esse si ex opinione probabili absoluit, sub conditione absolutionem impertiri; quia hoc tantum debet fieri in dubio propriè dicto, non autem in opinione.

Suar.

Laym.

§. 8.
De Confessario.

Fagund.

Alph.

Vasq.

151. *Successiue quis, & sine notabili interruptione multorum confessiones excipit in statu peccati mortalis: committitne tot sacrilegia lethalia, quot confessiones audit?* Profectò semper existimaui tot peccata committere, quot absolutiones impertitur; quia toties Sacramentum efficit, quoties absoluit. At Fagundez ex Roderico accipiens asseruit peccatum vnum tantum committere, sufficeréque si in Confessione dicat: Administravi Sacramentum pœnitentiæ in peccato mortali. Non mihi improbabilis videtur opinio propter actionem continuatam. Imò doctissimus vir ex Societate nostra Alph. phonsus Vasquez de Theologia morali optimè meritus asseruit sententiam posse defendi ex paritate Episcopi successiue sine interruptione multos confirmantis, qui vnico sese adstringit Sacrilegio.

152. *Confessarius ex ignorantia vincibili non obligauit pœnitentem ad restitutionem, cum deberet: tenetur ne ipse restitutor?* Suarius negatiue respondet, modò pœnitenti obligato restituere non dicat, vt non restituat, vel cogat restituere, cum non tenetur.

Suar.

153. *Su pono confessionem priorem inuvalidam fuisse ob peccatum velatum: si confessor saltem confuso recordetur pœnitentis statum, tenetur ne pœnitens propriè peccata repetere?* Non teneri cum Vasquez affirmo. Quod si nec in confuso recordetur, sed tantum sciat sibi fuisse confessum, & ita absoluat? Validam esse absolutionem Laymanus ait; peccare tamen Confessarium; quia non potest rectè circa pœnitentiam imponendam suo munere fungi.

Vasq.

Laym.

154. Scit Confessarius poenitentem commisisse peccatum, & non esse confessum; debet illum absolue? Iudico cum Suario, non debere; quia non est forma Sacramenti non dispositio applicanda.

Suar. 155. Intelligit Confessarius poenitentem ignorantia inveniibili, vel saltem non culpabili laborare, & nullum sperat fructum ex admonitione, sed potius animi inquietudinem, rixas, vel scandala: an dissimulare debeat? Affirmat Suarius; quia cum admonitio nihil sit profutura, ignorantia poenitentem excusabit à peccato.

Gord. 156. Licet ne Confessario poenitentem de complice in ordine ad ipsius correctionem interrogare? Negatiue respondeo cum Gordono & aliis; quia finis Sacramenti Poenitentiae est poenitentis iustificatio, non emendatio complicis.

Sanch. Suar. 157. Dubium est de Sacerdotis iurisdictione: num licitum sit sequi opinionem probabilem probabiliori relicta? Licere Sanchez docet. Quid si non adsint rationes, sed ambiguus habeat apimus? Non potest (authore Suario) Sacerdos absolvere nisi urgente necessitate, idque cum onere eadem peccata iterum confitendi Sacerdoti certam habenti iurisdictionem.

Conin. 158. Assolent incautè sese gerere Confessarii interrogando de quibusdam peccatis poenitentes, maxime feminas: rogo an teneantur huiusmodi interrogationibus vitari, si aliter non possint statim poenitentis agnoscere? Respondeo cum Conino praestare aliquando Sacerdotem minus perfectè peccatum poenitentis agnoscere, quam vel illi, vel sibi scandalum generare.

Suar. 159. Confessarius quis in Burgenfi Diocesi approbatus est, non in Vallisoletana: rogo num possit poenitentem Burgenfi Diocesis in Vallisoletana absolvere? Posse iudico cum Suario; quia cum huiusmodi Confessarius habeat iurisdictionem in personas poenitentium, non est territorij ratio habenda.

Sanch. 160. Sufficit ne ratihabitio de praesenti, ut Sacerdos validè possit Confessiones audire? Sufficit; (Sanctum sequor) quia ratihabitio de praesenti est tacitus consensus, & interpretatiuus, qui sufficit.

Henriq. 161. Confessarius secularis Burgenfi Diocesis potest ne poenitentem Vallisoletana Burgis commorantem à casibus Vallisoletani reservatis absolvere, qui quidem Burgis non reservantur? Posse existimo cum Henriquez, modò id non fiat in proprii Ordinarij fraudem; quia quilibet iuxta forum loci, in quo est, iudicandus.

162. *Potest ne Confessarius in una approbatus Diœcesi ubique audire confessiones per Bullam, vel Iubilæum, absque noua Ordinarij approbatione?* Cum Henriquez affirmo; quia & potest à quocumque eligi in Confessarium, Bulla enim solummodò requirit Confessarium ab Ordinario esse approbatum. Idem Suarius de habente beneficium Curatum asserit: quia talis per Tridentinum est absolutè approbatus. Henriq. Suar.

163. *An possit Episcopus approbationem semel concessam ad confessiones audiendas reuocare?* Sine iusta causa (Suario affir- mante) non potest: imò nec debite præsentatum, & examina- tum reiicere; quia potestas illi data est in ædificationem, & hæc reuocatio, vel reiectio est nulla. Suar.

164. *Approbatus quis est cum limitatione ad confessiones virorum, non autem femininarum audiendas: potest ne priuilegio Bulla à feminis eligi?* Posse docet Henriquez; quia est simpli- citer approbatus si quidem illa limitatio ex defectu ætatis, non scientiæ apponitur. Henriq.

165. *Possunt ne Episcopi restringere Religiosorum approbationes ad audiendas confessiones virorum solummodo?* Ex iusta causa posse Suarius asserit. Quid si limitatio iusta causa ca- reret? Esse inuolidam sentit Henriquez. Iudico non faciliter huiusmodi causam adesse, cum Clerici viginti & quatuor an- norum seculares quidem, qui tam spirituali instituto non sunt imbuti per beneficium Parochiale sine vlla limitatione approbentur. Suar. Henr.

166. *Quid si Religiosus ex odio ab Episcopo non approbave- tur?* Probabile reputat Fagundez posse confessiones audire; quia ipso iure approbatus in Clement. Dudum, de sepult. quam existimo à Tridentino minimè reuocaram. Fagund.

167. *An Prælati Religiosorum possint sine approbatione Or- dinarij confessiones audire?* Quidquid affirmet Henriquez, cum Suario iudico secularium minimè posse audire con- fessiones. Henriq.

168. *Potest ne Parochus ad suorum excipiendas confessiones simplicem Sacerdotem ab Episcopo non approbatum exponere?* Scio Ledesnam & alios affirmatiuè respondere, non obstan- te Tridentini decreto. At tamen cum Suario & Vasquez assero minimè probabile esse post DD. Cardinalium Tridentini Vasq. interpretum declarationem. Profectò quando quis semel ap- probatus est ab Episcopo aliquo, poterit ubique seu à Paro- cho, seu à Superiore Regularium ad suorum confessiones au- diendas assumi, absque noua Ordinarij approbatione, ut Suarius affirmat.

§. 9. 169. *Dubitatnr num casus referuatus sit aliquod delictum: De Casti- est ne referuatus? Respondeo cum Suariorum præsumi non esse bus re- referuatum, posteaque poenitentem absolui; quia referuatio seruatis. odiosa quidem strictè interpretanda.*

Suar. 170. *Casus à Superiori referuati pertinent ad Nouitios*
Azor. *Non pertinere docet Azorius; quia ad Religionis onera non tenentur.*

171. *Referuatio lapsus carnis, quidnam censetur referuatum*
Henriq. *Asserit Henr. iquez & Granados censeri referuatum illud*
Gran. *solum, quod secundum quantitatem operis externi, & non sola relatione ad consensum internum, certò constat esse mortale.*

172. *Potest ne Superior Regularis sibi referuare tactus quoscumque, & oscula? Minimè; (Suariorum ait) quia non comprehenduntur verbo: lapsus carnis voluntariè opere consummati. Secus, si tactus impudici, quia nunquam indifferentes.*

173. *Obtinuit quis licentiam aliquam absoluendi à referuatis: potest ne etiam absoluere ab his, quæ post concessam licentiam commisit? Ex Præposito & aliis respòdeo affirmatiuè; quia concessio tacitè intelligitur de similibus casibus, qui post illam concessionem Clauibus bona fide subiiciuntur. Quod verum arbitror etiam si petens licentiam scripsisset non esse relapsus periculum, si id bona tunc fide fecerit.*

174. *Dixisti habentem referuata, si confessus est legitimo Superiori, vel habenti potestatem absoluendi, & si per obligationem omiserit referuata, tolli referuationem, uti Coninch ait: quid, si quando confessus est referuata, inuoluit, id est, sine dolore confitetur? Tollitur referuatio Præposito auctore.*

175. *Superior absoluit subditum tantum à referuatis: quidnam ei faciendum, ut ab aliis absoluat? Teneri postea illa ipsa referuata cum non referuatis inferiori Sacerdoti confiteri. Ex Coninch accepi.*

176. *Absoluitur quis in articulo mortis à referuatis per inferiorem Sacerdotem: tenetur ne, si conualuerit, coram Superiori comparere? Suariorum non comparendum docet; quia in mortis articulo nulla referuatio. Alia est ratio de Censurarum referuatione, de qua supra.*

177. *Subditus ex facultate concessa (v.g. ob peruenationem) absoluitur à referuatis cum onere comparendi: tenetur ne comparere? Non teneri affirmant Vasquez & Hurtado, si ante absolutionem dictum onus ignorauit.*

178. *Episcopus in casum incidit referuatum summo Pontifici.*

seu: potest ne absolui à subdito? Possè absolui à casu, à quo ipse potest alios absoluerè asserit *Suar.*, delegando eam facultatem alteri. Porrò & Episcopi Vicarius, qui habet potestatem subdelegandi, potest absolui ab alio, si in casum Episcopo reseruatam incidit; quia subdelegatus à Vicario primi delegantis vice fungitur, & perinde est, ac si ipse primò delegans delegasset. Quam doctrinam Superioribus Regularium accommoda, si aliàs non prohibeantur.

179. Potest ne Confessarius pœnitenti imponere in Sacramentalem satisfactionem opus pœnale applicandum pro animabus Purgatorii, vel orationes pro illis recitandas? Possè *Turrianus* verè affirmat, licet alij negarint. *S. 19. De satisfactione.*

180. Est ne imponenda pœnitentia sub obligatione? Sufficiens esse Sacramentalem, si per modum consilij imponatur, docet *Suar.*, qui addit opus alioqui præceptum posse aliquando in pœnitentiam iniungi. Satisfacit ne pœnitens per ieiunium ab Ecclesia indictum, si Sacerdos iniungit ieiunium absolute? *Coninch* negat, nisi ex Confessarij verbis aliud colligi possit. *Turr. Suar. Conin.*

181. An possit Confessarius pœnitentiam omnino liberè faciendam arbitrio pœnitentis imponere? Ex *Suar.* sententia affirmo non semper requiri, vt aliquod opus in particulari iniungatur, præsertim spiritualibus personis: sed sufficere, si dicat: Impono tibi pro pœnitentia quidquid hodie, vel hac hebdomade boni feceris, vel mali passus fueris. *Suar.*

182. An possit per alium impleri pœnitentia? Possè asserit *Suar.*, modò iusta adfit causa. *Suar.*

183. Valet ne Confessarius pro pœnitentia iniungere pœnitenti, vt à sacra abstineat Communionem? Scio nuper *Ioannem Sanchez* negare, sed cum doctissimo *Fernando de Salazar* assero huiusmodi abstinentiam locum pœnæ fidei quidem grauis obrinere. *Salaz.*

184. Dixisti pœnitentiam in peccato mortali ab existenti geri posse: rogo, num huiusmodi Sacramentalis pœnitentia per contritionem reuiuiscat, cum homo resurgit? Reuiuiscere cum *Suario* iudico; quia cum satisfactio sit pars Sacramenti pœnitentiæ, recedente culpa, consequenter suum sortitur effectum non tantum quoad gratiam, sed etiam quoad pœnæ remissionem. Colligo ex *Valque* sententia satisfactionem in Sacramento pœnitentiæ gratiam ex opere operato causare: ideoque non peccare mortaliter, qui eam in statu peccati implet; quia non ponit obicem effectui essentiali Sacramenti. Sed tantum effectus perfectioni, & integritati. *Vafq.*

185. *Lenem quis, aut grauem pœnitentiam accipit venialibus, aut mortalibus aliàs confessis, quam quidem culpabiliter omittit: num delinquat mortaliter?* Assero ex Laymo non peccare grauius; nisi ex illa omissione sequatur peccatum mortaliter periculum, v.g. si ob necessariam medicinam venialis transgressionis iniuncta esset.

186. *Est ne absolueudus pœnitens nolens pœnitentiam satisfactoriam sibi à Confessario impositam acceptare?* Cum Suar. & Vasquez assero non esse absolueudum; quia sub onere peccati mortalis illam debet acceptare.

187. *Peccat ne Confessarius mortaliter culpabiliter pœnitentiam non adiungens?* Ex Suario respondeo licet culpabiliter à Confessario omittatur Sacramentum esse; quia pœnitentia satisfactoria pars Sacramenti essentialis non est, sed integralis: peccare tamen mortaliter ex genere suo, venialiter quidem si confessio venialium sit, aut mortalium aliàs confessione dilutorum.

187. *Scit pœnitentem pro peccatis satisfecisse. Si per reuelationem cognosceretur, potest pœnitentiam grauem non imponere, sed lenissimam imponere debet ad Sacramenti integritatem.*

188. *Quid si affirmet se velle Purgatorij pœnas subire? Lenem pœnitentiam adhuc imponat ad Sacramenti integritatem; præcipuè cum agnoscat grauem non acceptaturam.*

189. *Quid in mortis articulo?* Si compos sentium satis infirmus, id est voce vti possit, iniungat, vt semel nomen IESU & MARIÆ proferat, ad valetudinem grauiorem satisfactionem imponens.

Tolet. 190. *Tempore Iubilæi potest pœnitentia imminui?* Posse assero cum Tolet. *Delinquit ne grauius qui die assignato pœnitentiam non adimplet?* Existimo grauem culpam non esse, modò aliàs adimpleat. Confessarius moneat non intendere ad culpam grauem illigare.

191. *Si irrationabiliter grauis pœnitentia fuit? Non tenetur implere, quia nec Confessor ligare eum potuit, nec pœnitens sese intendit illigari.*

192. *Quoniam temporis intervallo adimplenda est? Saltem per vnus anni circulum, si aliter Confessarius non disposuit aut medicaminis expetiuit instantia.*

Suar. 193. *Excidit ex memoria pœnitentia iniuncta? Non debere confessionem iterare cum Suario existimo. Se negligentia accuset, & Confessarius iniungendæ pœnitentiæ aliquid super addat.*

194. Confessarius commisit defectum in confessione; quia v. §. II. gr. pœnitentem ad restitutionem non obligavit: potest ne cum illo De sigillo loqui de supradicto defectu? Minimè sine ipsius expressa licentia, vti Fagundex asserit. Quid si pœnitens neget? Culpa confessionis. erroris à Confessario in pœnitentem transferetur. Quæ vera Fagund. esse iudico, et si huiusmodi error statim à finita confessione deprehenderetur.

195. Scio ex confessione aliquem esse dignitatis alicuius ac muneris indignum: possum ne, cum secreta sunt suffragia, meum denegare? Minimè; quia fugiendum quidquid illud Sacramentum potest reddere odiosum, ex Coninch doctrina. Quid Conin. si habet alios defectus, ætatis, scientiæ, &c. Teneor dare suffragium ei, quem aliàs indignum esse ex Confessione cognoui? Non teneris.

196. Confessor in loco ubi confessiones audit, asserit committi graue aliquod peccatum. v.g. Sodomia, &c. Violat ne Confessionis sigillum? Non violari affirmo cum Henriquez addenti, si coram infirmioribus & sine spiritali vtilitate hoc dicat, grauius peccare propter offendiculum: quia audientes facile possunt à confessione alienari. Henriq.

197. Manifestauit quis aut sine necessitate, aut necessariò complicis delictum in Confessione: potest ne Confessarius sine sigilli violatione complicis crimen aperire? Non posse Suarius docet; quia Suar. peccatum complicis est ita coniunctum cum peccato pœnitentis, vt vix vnum sine alio possit agnosci.

198. Confessarius cum pœnitentis licentia petendi consilij causa, aperit alteri Sacerdoti Theologo peccata in Confessione audita: quæro, num Theologus sigillum Confessionis frangat, si postea cum alijs de illis peccatis loquatur? Non peccat contra sigillum, sed contra naturale secretum; quia (vt ait Vasquez) non reuelat in Confessione audita. Vasq.

CAPVT VIII.

Practica adhuc speciales Resolutiones, Confessarium ad munus rectè obeundum instruentes.

199. **Q**uoniam modo Confessarius peccati grauitatem digno Confes- sarij præsuet? Cum contra legem delinquitur, consideret delincentem. pœnam impositam transgressori: si grauis, v. gr. mortis, ca pœnitentium, tentem.

triremium, flagellorum, &c. grauis transgressio; si leuis pena, v. gr. paruaë nummorum quantitatis, leue delictum. Ob graue proximi incommodum grauis culpa committitur Peccatum quod de se grauitur Dei, aut proximi charitati opponitur lethale quidem. Cum lex humana aliquid præcipit vti valde graue, & necessarium, obligat ad mortale, si materia & finis grauis sit, & verba legislatoris huiusmodi indicant obligationem, id quod ex pœnæ collige grauitate. Peccata Capitalia tunc esse mortalia dignoscet, quando aut Decalogi, aut

Azor. Ecclesiæ aliquod præceptum grauitur læditur. Ita *Azorius*,
& alij. *Sanctius, Suarius, Reginaldus*, & alij.

200. *Quonammodo se in principio Confessionis geret?* Cognoscat, num subditus sit iure ordinario, aut priuilegio. Num præmissio sufficienti examine accedat; Num sit excommunicatus? An aliquod peccatum ob verecundiam tacuerit? An poenitentiam sacramentalem impleuerit? statum denique poenitentis recognoscat, vt officij vel muneris speciales discuriat obligationes.

201. *Quid in ipsa Confessione?* Ex officio quidem haud tenetur interrogare. Attamen cum probabiliter ex circumstantiis agnoscat aliquod peccatum præteriti lethale, interrogare necesse est. Peccatorum numerum, & circumstantias faciat aperiri, si grauia crimina, & speciem mutantibus circumstantiis. Si certum numerum adæquare non possit poenitens ad singulos menses, hebdomadas, aut dies descendat. Prius audiat poenitentis meditatam conscientiaë relationem, mox ad interrogationes necessarias procedat, post totam quidem Confessionem, modò periculo obliuionis non exponatur. Periculum nimiaë disquisitionis fugiat, præcipue cum foeminas, moniales, pueros in materia luxurie audit. Apud mercatores nimium acutè fraudum materias non euoluat, ne medicina sit ægritudinis occasio. Haud sunt ab omnibus omnia interroganda. Non indicet se per transfennam huic muneris incumbere, sed sedeat ac si nullum aliud negotium instaret. Non sese ostendat aut impatientem, aut iratum, aut ob grauia, vel enormia crimina scandali vulnere affectum; ne poenitens confusioi cedens aliquod crimen audeat obuelare. Curet, ne complices sine necessitate nominatim assignentur ne se poenitens ultra malitiam damnet; ne dubium pro certo referatur aut certum pro dubio. Attendat, num veniale sit ob cõsentius imperfectionem, aut attentionis defectum aliquod crimen; an annexa in habeat censuram; an sit restitutionis obligatio. Si error in Confessione Confessionarij culpa commissus est

non moneat pœnitentem cum scandali periculo; si autem facile possit, corrigat cum pœnitentis licentia sub eodem sigillo. Ita *Serarius, Reginaldus, Fillucius, Laymanus, Azorius, Suar. Palau, & alij.* & alij.

202. *Quoniam modo sese Confessarius gerere debeat circa pœnitentes varijs criminum speciebus pressos, vel diuersimodè illigatos, percurramus: Quis necessariam Christiana doctrinam non callet agrotis cognitionem.* Haud cum ideo sine absolutione dimittat. Sufficit cognoscere pœnitentem hoc aut illud non esse fidei contrarium, Deumque ac Ecclesiam hoc aut illud præcipere, licet non suo ordine cognoscat. Quod si hoc etiam ignoret, præcipua eum mysteria doceat, suadens accuratius studium. Sic *Sanchez & Toletus* adiciens adeo pœnitentem benigniter esse excipiendum, vt non renuat redire. *Sanch. Tolet.*

203. *Quis varijs negotijs implicatur.* Attendat Confessor pœnitentis munia, contractus; vt cognoscat num aliqua sit aut elapsi criminis, aut futura *instantia* restitutionis obligatio. Sic *Reginaldus.* *Regin.*

204. *Quis se de venialibus quasi de mortalibus accusat.* Illum a conscientia errore liberet, post commissam ob erroneam conscientiam crimina eum profiteri faciet. Ex eodem *Doctore.* *Regin.*

205. *Scrupulis quis irretitur.* Si Dei timore illi donentur quocumque examine præmissis admittat, curetque vt tempus in conscientia discussione impensum in contritione impendatur. Adhuc *Reginaldus.* *Regin.*

206. *Tenetur pœnitens seu facultates, seu famam restituere.* Aperiat ei obligationem, procurans vt quamprimum impleatur, præcipuè cum post aliquam confessionem nondum proximo est satisfactum.

207. *Aliquod verum pœnitentis commutandum est.* Aduertat sub confessionis sine quamnam futura sit utilior operum commutatio iuxta sacerdotis aut pœnitentis facultatem.

208. *Accedit artifex.* Cognoscat num maneris, aut officij obligationes sciat: si ignorat, aperiat, suadeatque, quamprimum fieri certiore. *Sanchez* sic. *Sanch.*

209. *Dubitat quis, an tenetur aliquam legem implere.* Non absoluat, donec diligentia adhibita cognoscatur, nam lex obliget. Quod si post diligentiam veritas non apparuerit, absoluat eum quasi inuincibili ignorantia pressum. Si autem certo constet legem obligare, & pœnitens nolit obedire, absolvendus non est, affirmante *Sancto.* *Sanct.*

210. *Publicus peccator confessurus adstat.* Non repellat, sed benigniter exceptum curet ad contritionem allicere, *Reginaldo* auctore.

Regin.

211. *Mutus à natiuitate accedit.* Curet aliquod saltem peccatum deseruentibus signis, aut nutibus corporis ad materiam Sacramenti exponi, & absoluat. *Quid si nullum peccatum declarare valeat?* Signo doloris præmissio est absoluedus sub conditione capacitatis in articulo mortis, & quando Confessionis præceptum obligat. Vti equidem mutus potest interprete, qui signa, ac nutus disertius calleret. Ita

Tolet.

Toletus.

212. *Aliena lingua pœnitens confessurus adstat.* Si callens propriam eius linguam inuenitur, ad illam remittatur, aut, si vult pœnitens ipse, interpretes aduocetur. In mortis articulo sufficit doloris signa proferre, aut signis aliquod crimen aperire. Quod si valens, non expectetur per longi temporis interuallum illius linguæ peritus Confessor, potest aliquod aperiens peccatum absolui, & non alio tempore; quia præceptum integræ confessionis strictius planè quàm expiationis annuæ obligatio. *Quid si Sacerdos plures culpas licet non omnes percipiat?* Potest absolui, vti annuæ Confessionis, &

Regin.

Communione præceptum impleatur. *Reginaldus* & alij.

213. *Affirmat qui se nunquam peccatorum mortalium numerum explicasse.* Si rusticus, non semper credendus. Si consultò, seu mala fide non prætermisit, haud eum cogat confessionum peccata repetere, sed cum adhibito auxilio, ad numeranda peccata alliciat. Sic *Reginaldus*, & *Azorius*.

Azor.

214. *Adstat qui operuit peccatum mortale in Confessione.* Si verecundia, aut ignorantia grauius culpabilis fuit, iteranda confessiones. Si postquam culpabiliter tacuit, bona fide dehinc confessus sæpè fuerit, solummodò confessionem, aut confessiones illas, quas mala fide gessit, debet iterare, *Suario* doctore.

Suar.

215. *Item quis aut odio, aut iniustitia persequitur.* Si iniuste agit licet odio instigante, non absoluetur nisi proponat ius sequi sine affectu vindictæ. Si autem iniuste minimè absoluedus, nisi aut dimittat, aut dimittere firmiter proponat.

Suar.

Suaris & *Reginaldus*.

Regin.

216. *Vititur quis æquiuocatione iuramenti, ita ut audiens ignoret, quando nam verum, seu falsum affirmat.* Contra humanum commercium delinquit. Quod si iusta causa non adsit, non licet huiusmodi vti æquiuocationibus, ideo pœnitens inculpandus, vti *Sanchez* affirmat.

Sanch.

217. *Quis sine titulo Ordines suscipit. Absoluatur à peccatis & immittatur ad eum, qui potest à suspensione absoluerè. Quid si Episcopus agnouit illum sine titulo ab sacrum Ordinem accedere? Suspensionem Clericus non incurret, Episcopus autem tenebitur de eius sustentatione prouidere. Ita Suarius.*

Suar.

218. *Accedit Clericus, qui in sacris constitutus, aut Beneficio fungens, nec tonsuram, nec Clericalem vestem gestat. Se gerat Confessarius, si propositum non mutat pœnitens, tanquam cum eo, qui peccandi occasione haud vult nuncium remittere. Sic Reginaldus.*

Regin.

219. *Quid si Clericus, aut Beneficio fruens Officium Canonicum non persoluat, nec emendationem promittat? Minimè est absolutionis beneficio donandus, Reginaldo auctore.*

Regin.

220. *Inualidè quis nupsit, aut consensus defectu, aut aliquo impedimento intercedente. Curet dispensationem de impedimento obtineri, aut consensum prudenter eliciat, ex noua contrahentium vnione.*

221. *Sacramentum confessionis in ea, qua secundis nuptiis operam dedit putans coniugem obisse, sine iudicijs, aut testimonio sufficienti. Debet absolutionem abnegare, si nolit à peccato recedere. Sanchez iudicium sufficiens obitus esse ait, si maritus erat prolixæ ætatis, & post discessum plures anni elapsi sunt; vel scit se bello commisisse, à quo non redit.*

Sanch.

222. *Coniux affirmat fore, ut non consequatur salutem æternam, si à coniuge non separatur. Si admonitiones salutares non sufficiant, & diuortium Sacerdos iudicat medicinam, absoluat pœnitentem. Sic Reginaldus.*

Regin.

223. *Quammodo se geret cum libidinis mediatore? Sunt actiones intrinsecè malæ, v. gr. auxilium præstare, vt amasi femina quam consequi curat, interficiantur: & actiones indifferentes, v. gr. comitari, vel tueri eum, qui peccatum commissurus accedit. Epistolas amatorias manifestè turpes deferre, malum est intrinsecè, epistolas, quibus aduocatur amasia, indifferentes sunt; quia potest in alterum finem vocari. Igitur eis qui serui non sunt, siue famuli, vnum non licet, quia intrinsecè malum; alterum, quia valde graui crimini propinquum est. Familiæ autem actiones indifferentes licitæ erunt, quando sine graui incommodo non possunt mutare domicilium, & inibi perseverantes graue damnum timent, præcipuè si dominus vehementer ab ira corripitur. Indicabo quænam actiones communiter à famulis*

E E c

allumpet

assumptæ indifferentes sint. Parare equum quo profecturus dominus ad amasiæ domum : eum inibi commorantem foris custodire : amasiæ mensam apponere : cibos præparare : ad domum reducere : epistolas deferre de quarum turpitudine graui non moraliter constet, licet affectu sint exarata : dona referre, ac referre ostia, aut fenestram aperire, dominum amantè ostendere : auxilium domino præstare, vt ascendat : scalam tenere. Porro vt licitè famulus teneat scalam opus est, vt grauius solito damnum timeat ; quia ascensus per scalam in domum iniuria est domus domino iniusta. Sanchez lib. 1. c. 7. consulatur.

Sanch.

224. *Consuetudine quis grauius in aut iurandi mendaciter, aut voluntario polluendi. Si ægre ferat*, haud ei absolutio differatur, præcipuè cum non adest spes reuersionis ad confessarium. Attamen si inueterata sit consuetudo, & remissum propositum differat absolutionem prius pœnitente de non sufficienti dispositione conuicto. Ita

Henric. Henriquez.

225. *Decimas quis multis ab hinc diebus debet Ecclesiæ*. Tridentinum præcipit hominem huiusmodi non absolui donec debitum reddat, excommunicatione adhibita. Profectò si potens soluere, mox necessum est soluat, vt absolutionis beneficio fruatur. Si autem est impotens, in foro conscientia ab excommunicatione, & peccatis absolueudus cum cautione solutionis, quia constat eum non malitiosè decimas retinere. Quod si excommunicatione percussus non fuerit, sufficit, vt à peccatis absolueatur cum proposito soluendi accedere, vt Auila affirmat. ~~Ab~~ quidem extra iuris casus expressos minimè ab eo est solutionis iuramentum extorquendum.

Auila.

§. 3.
Occasio proxima delinquendi adest.

226. *In proxima quis est occasione peccandi?* Proxiam illam occasionem appello, quia circumstantiis spectatis raro quis à peccato assolet abstinere. Certè peccatum ipsum ex huiusmodi occasione exurgens debet esse mortale ; occasio etiam particularis vsuræ, v.g. debet esse ; quia mercaturam facere non est occasio proxima, licet munere, seu officio quis abutatur. Præterea talis debet esse occasio, qua nunquam aut raro non delinquatur ; quia occasio proxima non est ea, qua raro delinquitur ; v.g. qui repentino affectu ter aut quater per vnus anni circulum cum famulante femina deliquit sine animo vltèrius delinquendi. Demum circumstantia spectanda sunt ; quia quod vni occasio est proxima peccandi, alteri non erit, v.g. iuueni feminae vna in domo societas in proxima

nam occasionem cedit, quæ seni nullum minatur nocumen-
tum. Igitur occasio proxima est immoderatæ iuventuti cibis
calidis vesci, unde experimento edidicit se voluntaria pollu-
tione fœdari; aut Comœdiis interesse, quæ rariò sine graui
culpa recedit, &c.

227. *Quando nam tenebitur pœnitens ab occasione proxima
recedere, priusquam absoluitur?* Cum occasio proxima est vo-
luntaria, secus cum voluntaria non fuerit. v.g. quando filius-
familias sæpè cum famula, aut consanguinea deliquit, quam
ipse haud potest à domo deturbare. Sic *Suar.* Tali in casu
debet pœnitens vero dolore affici de præterito, cum propo-
sito in futurum, specialiter quidem proponendo minimè so-
lum cum sola mansurum: quod si casus tulerit solitudinem,
minimè peccaturum. Profectò quoties aliqua adest causa
notabilis, qua separatio fieri non potest, voluntaria occasio
non erit, & præmissa dispositione, & prudentia ad cautionem
futuram Confessoris adhibita absolui poterit. *Quid si affe-
ctus sit ingens, labilis pœnitens, exigua spes emendationis?* Ab-
solutio differatur; quod si non omnino emendatus rursus
accedat, si tamen Confessarius cognoscat affectum aliquan-
tulum frigescere, aliquamque abstinentiam adhibitam, &c.
sæpius potest eum absoluerè. v. gr. si nupsit fœminæ, cui ad-
hærescit animo; aut fœmina nupsit viro qui eam custodit. Sic
Suar.

228. *Quid denique si amasia pœnitentis in domo commore-
tur?* Aliqui asserunt semel aut bis absolui posse, solo emenda-
tionis proposito præmissò. Alij affirmant prius è domo de-
turbandam, quam possit absolui. Ego autem cum *Regin.* *aldo &*
alii iudico non esse absoluendum ante eiectionem si domi
solo amasia titulo commoratur, & illico potest deturbare;
quia tali in casu occasio proxima voluntaria est. Verùm si fa-
mulandi fungitur ministerio semel ille absoluitur cum pro-
posito aliam famulam exquirendi quamprimum.

229. *Casu quis reservato illigatus est.* Casus reservatus est
ille (vti diximus) à quo solus ille absoluit, cui reservatus, aut
qui illius vices exerit. Sunt quidem casus reservati Ponti-
fici, Episcopo, Tribunali DD. Inquisitorum, ac Regularium
Prælati. Doctores quidem sex casus Episcopo communi ex
iure numerant. 1. Quando peccatum à iure publicam pœ-
nam habet assignatam. 2. Quando maiorem excommuni-
tionem habet annexam. 3. Quando irregularitatem. 4. Pec-
catum incendiarij. 5. Blasphemia publica. 6. Homicidium
voluntarium, ac mutilatio. Porro ex consuetudine octo

S. 4.
Casu re-
servato
pœnitens
illigatur.

in super sunt reseruatata crimina Episcopo. 1. Omne enorme publicum peccatum. 2. Filiorum aut casu, aut consilio occisio. 3. Quodcunque homicidium. 4. Falsum testimonium, aut instrumentum. 5. Periurium. 6. Incestus. 7. Monialium corruptio. 8. Bestiales. Profectò cum *Filliucio* & aliis affe-
 mo nullos ex iure communi Episcopo casus nec excommu-
 nicationem reseruatam esse, propriè loquendo. Fateor casus
 esse reseruatatos arbitrio Episcopi, varij quidem ob Direc-
 tum varietatem. Omnes quidem quicunque sint huiusmodi
 casus subiacent cuiuscunque Confessarij potestati beneficio
 Bullæ Cruciatæ. Præterea Regulares priuilegiorum suorum
 vi ab eisdem possunt absolueri, si ab Episcopo sint approbati.
 Certè Papa Clemens VIII. Regularium Prælati vndecim
 casus reseruari iussit, facultatem Capitulo generali, aut Pro-
 uinciali exhibens vti alios casus reseruari possent, quo Ordi-
 nis maiori vtilitati consulere.

Filliuc.

230. *Quando quis facultate potitur, vt à casibus Papa reseruatatis absoluat, potest ne etiam absolueri à confessoribus?*
 Cum *Tolet*o assero posse; quia censuræ cum ipsis peccatis
 annectuntur.

Tolet.

231. *Quodnam sacrilegium est Episcopo reseruatatum?* Illud
 tantum quo sacer locus furto, sanguine, aut semine huma-
 no violatur. Scio *Emanuel* *Saa* affirmare ex iure non re-
 seruatum esse sacrilegium, sed *ortilegium*, communi errore
Sacrilegium legente. Quid de publica *Blasphemia*? Solummo-
 do exteriori foro est Episcopo reseruatata, nisi ipse contrarium
 exponat. Sic *Saa*.

Saa.

Saa.

232. *Ordinarius itaque Confessor quonammodo se geret cum eo, qui reseruatato casu pergrauatur?* Si ipse non potest absolueri
 ad Prælatum remittat, aut ad delegatum extra mortis arti-
 culum, aut probabile vitæ discrimen.

233. *Si affirmet pœnitens se Superioris licentia frui?* Cre-
 dat, & absoluat. Quod si ex iusta causa subditus ad Præla-
 tum accedere nequeat adeat Confessarius illum, vicèque
 impetret, nullo præmissio verbo, vnde possit pœnitens Super-
 iori reuelari.

S. 5.

Absolutio 234. *Quonammodo Confessarius satisfactionem Sacra-
 mentali imponet?* Relege quæ Superius asseruimus. Haud
 ita pœnitentem aggrauet, vt causa sit omittendi. Pecca-
 ta carnis aciora flagellorum, ciliciorumque requirunt
 medicamina. Quod si implendæ non sint pœnitentiæ
 asperiores, sufficiant Indulgentiæ, Iubilæi, Communi-
 nis frequentia, eleemosynæ, orationes præcipuè quidem
 Virginis

*tioc. sa-
 tisfactio
 imper-
 tienda,
 in iun-
 genda.*

Virginis obsequium nouem Angeli salutationibus emissis, sub purissimæ Conceptionis memoria quotidie iuuenum probata est medicina.

235. Quomodo denique circa absolutionis Sacramentalis expeditionem se geret Confessarius? Si Confessarius ipse, aut excommunicatus aut suspensus, aut interdictus sit nominatim, prius à Censuris expediatur, quàm absoluat; aliàs peccabit mortaliter & iuris alias pœnas incurret. Nec quidem valida erit absolutio; quia priuatus est iurisdictione. Si autem pœnitens excommunicatione quacumque illigetur, prius à Censura, quàm à peccatis absoluat. Scio ex *Suarij* doctrina validum Sacramentum, licet absolutio à Censuris non præcedat. Quod si in mortis articulo non possit pœnitens prius à Censura, quàm à peccatis absolui, sufficit proferre Confessarium illa verba: *Absoluo te*, cum intentione absoluendi ab utroque vinculo. Rarò tamen tam vrgens aderit occasio, qua non possit adiici: *Ab omni excommunicatione*, Curet moribundo Bullæ indulgentiam applicari, suadetque secundam Bullam in indulgentiæ augmentum accipi. *Quænam verbis absolutio Sacramentalis proferenda?* Sufficiunt illa verba: *Absoluo te*, sed iuxta Ecclesiæ præscriptum illa dicenda: *Ego te absoluo à peccatis tuis*. Post Confessionem diuturni temporis præmittat: *Misereatur tui omnipotens Deus*, & dimissis peccatis tuis perducatur te in vitam æternam. Deinde sic formam expediat semper: *Domine noster Iesus Christus te absoluat*, & ego auctoritate ipse mihi licet indigno concessa absoluo te in primis ab omni vinculo excommunicationis (si sit Clericus addat, suspensionis, & interdicti, in quantum possum, & indiges. Deinde eadem auctoritate ego te absoluo à peccatis, in nomine Patris & Filij, & Spiritus sancti. Amen. Laudabiliter additur: *Passio Domini nostri Iesu Christi, & merita B. Mariæ semper Virginis, & omnium Sanctorum, quidquid boni feceris, & mali sustinueris, sit tibi in remissionem peccatorum, in augmentum gratiæ, & præmium vitæ æternæ*. Videndi *Suarus, Azorius, Reginaldus, Henriquez, & Laymannus*.

Suar.
& alij.